69ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1418 Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 6/19 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1906 25 ՁԻԼՀԻՃՃԷ 1323 — 6 ՇՈՒՊԱԹ 1321

Journal Arménien
MANZOUMÉ-I-EFKIAR
Grand' Rue de la S-Porte,
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՀՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՏՊԻՒ Կ'ՕՒՂՂՈՒՄ ԱՄԷՆ ՇԱԲԱԹ ԳԻՇԵՐԻՆ

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
25. Գալատ Ալի Քաշէ, 25

Խմբագրութեան հոլովուած գրութիւններ եւ լեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԿԻՆ ԱԶԱՒՈՏԻՆ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՓՈՂՈՒԱԳԻԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یوی وسیاسی غزه‌در
صاحب امتیازی : اومانس فریر
اداره‌خانه‌سی باب‌عالی جاده‌سنده نومرو ۳۸

ԳԱՆԿԱՑՈՒՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻՆ՝	Տարեկան	Վեցամեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	18 ֆր.

ՑԱՑՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար, տողը 5 դրուշ
Մէկ անգամ աւելի ծանուցման համար մանաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ՄԱՅՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑԵՐ

Դիեցումներուն զանազան եղանակները եւ անոնց մասին ձեռք առնուելիք առողջապահական միջոցները. — Մանուկները կօռելու դուրսիւնը — Ո՞ր դիեցումն է ճախքնեարելին։

Դիեցում ըսելով մանկիկներուն կաթով սնանելու և կշռանալու եղանակը պիտի հասկցուի։ կաթը ինչպէս արուելու է երախայի մը տրպէտի ան լիակատար կերպով հայթայթէ սպասուած արդիւնքները։ Նախ ըսենք որ դիեցումը մը կ'ըլլայ բնական, արուեստական և խառն։ բնականը կը պարունակէ մայր, ատնասի և կենդանիի մը կողմէ կատարուած դիեցումները։ պիպէռոնի գործածութիւնը արուեստական դիեցումը կը կազմէ։ իսկ խառն դիեցումը ի գործ կը դրուի կաթին խառնելով միւսնոյն ատեն ուրիշ սննդային նիւթեր ալ։ Քննենք ասոնցմէ դիեցման այս զանազան եղանակները։

Պէտք է միանգամ ընդ միշտ գիտնալ որ երախային սննդառութեան ամէնէն ընտիր և բնական միջոցը մայրական դիեցումն է։ ասով միայն մանուկը իր իսկական պէտքերուն և մոր կաթին հանգամանքներուն միջև բացարձակ համաձայնութիւն մը կրնայ գտնուիլ։ բնութիւնը մանկան համար մայրական կաթը և մոր դիեցումը ճանաչուած է։ մնացեալ եղանակները որչափ ալ ըլլան առողջապահիկ և կատարելագործեալ, դարձեալ բնական օրէնքէն չեղում մը ըլլալուն երբեք չեն կրնար հասնիլ մայրական տիպար դիեցմանունեցած գերազանց առաւելութիւններուն։ Մայր մը իր գորովալիր ծոցին մէջ գուրգուրանքով փայփայած իր զաւակի հաճարին ոչ միայն անոր անհրաժեշտ եղած ազնիւ սնունդը կը ջնմբէ այլ անոր կուտայ նաև միւսնոյն ատեն իր բովանդակ հոգիէն ու էութենէն ալ բաժին մը։ Մնաց որ նոյն իսկ մոր անձնական առողջութիւնը տեսակէտով ալ հարկ է որ մայր մը իր կաթով սնուցանէ իր զաւակը։ այս մի՛ջոցով կարելի է զերծ մնալ տարիքներուն վրայ յառաջ եկած այն կարգ մը վտանգաւոր ճաթրատութիւններէն որոնք ռուպ երեւան կու գան զաւակին ի ցոյց փափկութեան ատնասի յանձնուելն կանոնց քով։

Մայրական դիեցման գերազանց առաւելութիւնները թուելով հանդերձ կան սակայն այնպիսի պարագաներ ալ որոնք կը հակադրեն բոլորովին լաթ զայն և դիմել ուրիշ եղանակներու։ Այս արգելիչ հանգամանքները կամ մորը և կամ երախային ներկայացուցած ախտային մասնաւոր վիճակներէն կը ծնին։ Մոր կողմէ եղած արգելքները կամ իր ընդհանուր կազմաւորութեան և կամ յոն տարիքներուն պատճառած հիւանդութիւններն են. առաջին պարագային մէջ կան գլխաւորաբար սիֆիլիզը, խոյլը (օրռանա), ուռակնութիւնը, խելագարութիւնը, լուսնութիւնը (տառա) են. և ուրիշ կարգ մը վարակիչ և տարափոխիկ ախտեր. ասոնց մէջ պիտի դասենք նաև մարդոկային խղովակին ենթակայ եղած խել մը անկարգութիւններն ալ։ Իսկ երկրորդ պարագային մէջ կան մանուտրպէտ տարիքներուն ենթակայ եղած տիրոջերը. վերջիր, պալարներ, ճաթատուքներ են։ Անա այս տխտային վիճակներուն ենթական եղած կնոջ մը բժշկանորէն արգիլուած է իր զաւակին ծիծ տալ։ Երախային կողմէ եղած արգելիչ պատճառներն ալ նոյնպէս կազմաւորութեան ընդհանուր տկարութիւնը և բերնի ու շրթունքի յատկանշական անկանոնութիւններն են որոնք դժուարութիւն կուտան մանկան կաթ ծծելու գործողութեան։ Նոր յղութիւն մը և կամ ամսական վճարմանց վերսկսումը չեն կրնար կինը ծիծ տալէ ետ կեցնել։

Կաթ տուող մոր մը նկատմամբ կարգ մը առողջապահական միջոցներու ձեռք առնուիլը անհրաժեշտ է։ Նախ ջղային դրութեան վրայ յոռի ազդեցութիւններ յառաջ բերող ամէն տեսակ պարագաներէ, յուզումներէ, վախերէ, բարկութիւններէ վերջին ծայր զգոյշ մնալ, վասն զի կաթը կնոջ կազմաւորութեան այնքան ազնիւ և նուրբ մէկ արտադրութիւն է որ ջղային դրութեան փոքրիկ վրդովումը անմիջապէս կ'ազդէ անոր որակին և քանակին վրայ և զայն կը դնէ մանկան պէտքերուն անհամապատասխան վիճակի մը մէջ։ Ցեռայ կայ կնոջ սննդառութեան խնդիրը որ ուշադրութեան արժանի է։ սննդային նիւթերը բաւականապէս քանակութեամբ, ազնիւ տեսակէ և դիւրամարս ըլլալու են։

Անշնչիւ ատնասի կամ ծծմայրի մը ջղայաւ ի գործ դրուած դիեցման որ լուրջ նկատառութեան արժանի է քանի որ մայրական դիեցման անկարելի թուած պարագաներուն այս կը նախընտրի իբրև ամէնէն առողջապահական։ Սակայն պէտք է գիտնալ որ ծծմայրի մը մասին բժշկան և առողջապահական կանոններուն լիովին գործադրութիւնը չատ մը դժուարութիւններու կը բաղխի. այսինքն տիպար ատնասու մը գտնելը խիստ դժուարին գործ մըն է։ Երախայի մը դիեցման կոչուող ծծմայր մը պարտի կարգ մը անհրաժեշտ հանգամանքներով օժտուած ըլլայ։ Նախ պէտք է ըլլայ բուսորովին քաջառողջ։ առողջակազմ եւ զերծ ա և է փխանցիկ և վարակիչ ախտէ։ տարիքը 20-25, և գոնէ զաւակ մը մեծցուցած պէտք է ըլլայ որպէս զի իրեն յանձնուած երախային նկատմամբ հարկ տեսնուած խնամքներուն և միջոցներուն մէջ բոլորովին անփորձ և համբակ մը չըլլայ։ Ակռաները կատարեալ և առողջ։ մարսողական խղովակն ալ զերծ ա և է խանգարումէ։ Ատնցմէ վերջ ծծմայրին կաթին տարիքը պէտք է համապատասխանէ իրենց դիեցնելիք երախային տարիքին։ տարի ու կէս, երկու տարուան ատնասի մը կաթը անյարմար է նորածին մանկան մը պէտքերուն։ որովհետև դիտուած է որ մոր մը կաթին բաղադրութիւնը օրէ օր կը կերպարանափոխուի յառաջացեալ նորածինին պէտքերուն համեմատ։ Ատնասին բարոյականն ալ նկատառութեան արժանի խնդիր մըն է։

Բնական է որ տիպար ատնասու մը օրքան ալ ըլլայ կատարեալ, դարձեալ չպիտի կրնանք անոր քով գտնել հոգեկան այն անոթակելի վերաբերում մը զոր մայր մը ունի հանդէպ իր իսկական զաւակին. արդէն բնական միտումն է որ կին մը իր կաթը խորթ երախայի մը զզուանքով և տրտմելով է որ կուտայ. նոյնպէս մանկիկն ալ հոգեկան ներքին արտադրութիւնով մը աւելի չատ միտում ցոյց կուտայ իր իսկական մորը կաթովը սնանելու և քան թէ օտար ծծմայրի մը կաթովը։

Ատնասական դիեցման մէջ ալ ծծմայրին հանդէպ պէտք է դարձեալ նպատակաւոր գործադրել այն առողջապահական և զգուշական միջոցները զորս ձեռք կ'առնուին ծիծ տուող մոր մը հանդէպ։

Կենդանիներու էգերուն միջոցու կատարուած դիեցումը այնքան կարեւորութիւն մը չի ներկայացներ, որովհետեւ հոգուադէպ և բացառիկ պարագաներու մէջ է որ ասոր կը դիմանք։ Իշուկին և զամբիկին կաթերը բաղադրութեան տեսակէտով ամէնէն չատ կը նմանին կնոջ կաթին. բայց ասոնց իբրեւ սոնատ գործածութիւնը կրնայ վտանգաւոր ըլլալ։ Ամէնէն յարմար կենդանին այծը կրնանք ընդունիլ իր հասարակին փոքրութեան պատճառաւ. չունին կողմանէ կատարուած դիեցումն ալ փորձուած և լաւ արդիւնքներ ձեռք բերուած է։

Հիմա ուսումնասիրենք օրուեստական դիեցումը որ կը կայանայ մանուկը պիպէռոնով կերակրելու դրութեան մէջ։ Թէեւ այս կերպ դիեցման անպատեհութիւնները աւելի չատ են բայց ամէնէն դիւրամատչելին ըլլալուն խիստ չատ գործադրութեան կը դրուի։ Նաեւ անդ ալ այնքան բարեկեցիկ մէջտարբերու մէջ։ Մինչեւ 5-6 տարի առաջ արուեստական դիեցման այնքան կարեւորութիւն չէր տրուեր բայց վերջերս Անգլիացիք կարգ մը նորահնար կիրարկումներով յաջողեցան անչուանալի արդիւնքներ ձեռք բերել և մինչեւ իսկ մայրական դիեցումէն աւելի գերազանց նկատելու համարձակիլ առաջարկելով թէ արուեստական դիեցման մէջ չկան կաթին բաղադրութիւնը խանգարող այն ջղային ազդեցութիւնը և յուզումները որոնցմէ բնաւ զերծ չի կրնար ըլլալ մայր մը կամ ատնասու մը այնքան երկար ժամանակ օրքան բարեկեցիկ ե. անդորր չէլնակի մը մէջ ալ գտնուի։

Արուեստական դիեցումէն ձեռք բերուելիք օգուտները և առաւելութիւնները քաղելու համար հարկ անհրաժեշտ է կարգ մը հականեխական և առողջապահական միջոցներու կիրարկման վերջին ծայր հոգ տանիլ։ Նախ ընտրուած կենդանիին առողջական վիճակը բացարձակօրէն կատարեալ պէտք է ըլլայ, և չմոռնալ որ երախայի մը սոնմանուելիք կաթը ամէն ժամանակ միեւնոյն կենդանին հայթայթէ։ Արուեստական դիեցման մէջ կովին կաթը ամէնէն յարմարը դատուած է։ կաթը պարունակելիք ամանները և պիպէռոնները պէտք է վերջին ծայր մաքուր ըլլան և լուացուին հականեխիչ լուծումներով։ Կարելի եղածին չափ հոգ տանիլ որպէսզի կաթը երկար տաներներ օդին և ուրիշ օտար մարմիններու հետ չօշափման մէջ չգտնուի, միշտ գոց ամաններու մէջ պէտք է պահել։ Եթէ այս կէտին ուշադրութիւն չենն կաթը կրնայ խել մը վտանգաւոր մանրէներու բազմաներման լուսագոյն միջավայր մը ծառայել և անդի տալ կարգ մը վարակիչ ախտերու։ Այս մանրէներուն նշանաւորը «պասիլլուս քոլի քոմիւն» ըսուածն է որ ամառ ժամանակները պատճառ կ'ըլլայ ամենածանր և խիստ վտանգաւոր փորռաբերութիւններու։ Կաթը մանկան դիրքառար ըլլալու համար պէտք է 40—50 աստիճանի բարեխառնութիւն մը ունենայ և գործածելէ առաջ զայն ապաքինել հականեխիչ միջավայրի մը մէջ 45 վայրկեան տեւողութեամբ։

Խառն դիեցումը ի գործ կը դրուի վեց կամ ութը ամիս վերջ երբ երախային առաջին ակռաները սկսած են երեւան գալ. այս պարագային առանց ընդհատելու զուտ կաթնական դիեցումը պէտք է ատեն ատեն առաւօտ և երեկոյ կաթին խառնել արգանակ, փտուն լաքթէ են. և տատիճանաբար քանակը աւելցնել։ Երբ ատեն մը վերջ ատան նիհարնայ և փորռաբերութեան բռնուի պէտք է դարձեալ զուտ կաթով սնանելու կերպին դիմել։

Դիեցումը որ ձեռին ալ պատեանի գտնուելիք ըլլալը հակնալու համար ամէնէն ապէր միջոցը մանուկը կշռելու դրութիւնն է։ Բնական վիճակի մէջ նորածինի մը կշիռը միջին հաշուով 3 քիլոկրամ է որ 4րդ կամ 6րդ օրէն սկսեալ կը սկսի աւելնալ. 4րդ ամիսէն մինչեւ 8րդ ամիսը ազուն կշիռը 10էն 20 կրամ ի՛աւելնայ, յետոյդ չորս ամիսներուն մէջ տարեկան 5էն 12 կրամ առաջին տարուայ վերջը մանկիկը պէտք է 9 քիլոկրամ կշռէ։ Եթէ այս օրէնքն առաւելագոյն կարելի չըլլայ ձեռք բերել այն ատեն պէտք է անմիջապէս փոխել դիեցման եղանակը։

Այսպէս դիեցման զանազան եղանակներուն ծանօթանալէ վերջ պէտք է անանցնիլ օգտաւելու կերպերը գիտնալ, միշտ ջանալով կարելի եղածին չափ մայրական դիեցումը նախապատիւ համարել և բացառիկ ու ոսխպողական պարագաներու մէջ դիմել միւս եղանակներուն։ Շատ մը գիտուններու ձեռք բերած տեսութիւններով հաստատուած է որ ամէնէն քիչ մահականութիւնը մայրական դիեցմամբ մեծցող մանուկներու մէջ է որ կը գտնուի։

ՄԱՆԱՍԷ Գ. ԶԷՎԻԿԵԱՆ
բժիշկ-ուսանող

21 Յունվ. 1906 Բերա

ՊԷ՞ՏՔ Է ՏՂՈՅ ՁԵՌՔԸ ԴՐԱՄ ՏԱԼ

Քաղաքակրթութեան բարձրանալուն վրայ գտնուող ժողովուրդի մը մէջ ապրելու բաղդը ունենալով, անոր մանուկներէն պատկեր մը պարզել Մանզումէի ընթերցողներուն կարծեմ իր կարեւորութիւնը պիտի ունենայ, մանաւանդ հիմա, երբ Բասիմ մանուկներու շուրջ դարձող կենսական հարց մըն ալ մէջտեղ կը դնէ։

Զեմ խորհիր թէ՝ Ամերիկայի մէջ ալ մէկը եղաւ, որ այդ հարցը յուզէր, բայց ժամանակն ու կրթութեան եղանակին զարգացումը իրենց մէջ ինքնաբերաբար լուծեցին զայն, ինչպէս շատ բաներու լուծումը տեղի ե՛ունենայ առանց մեր ուշադրութիւնն իսկ գրաւելու և ատա այնքերնուս տալու էական խնդիր մը իր օրէնքի կարգ հասած վիճակին մէջ կը գտնենք։

Այս տողերէն պէտք չէ անշուշտ ենթադրել թէ՝ մենք ժամանակին թողելու նկատումը ունինք այս հարցին լուծումին մասին, բնա՛ւ, և ո՛չ ալ աւելորդ բան մը կարելի է համարել զայն։ Բոլորս ալ արդէն կը խոստովանինք անոր կենսականութիւնը եւ Մանզումէն աւելի տղէկ կը հասկնայ զայն քանի որ իր տիւնակներն ալ կը բանայ այս հարցին շուրջ դարձող թերաւ դէմ կարծիքներու առջեւ։

Գաղեկը փողոցին մէջը, մայթերուն վրայ է. երկու սեռէ մանուկներ ու տղաքներ 7—10—12 տարեկան կը խաղան զուարթ, իւրաքանչիւրը անշուշտ իրեն համար խաղալիք մը ունի եղանակին յարմար, մէկը անոր աւելցած մէկ մասը չինելու եռեւ է, միւսը անով կը խաղայ, ուրիշներ իրարու հետ բաղդատելու վիճակին մէջ են... այսպէս մանուկ միտքերը ամփոփուած են իրենց խաղալիքներուն մէջ։ Պէտք չէ մոռնալ թէ՝ այս խաղալիքները բոլորը իրենք իրենց ձեռքով կը գտնեն, չատ քիչ պարագաներու մէջ է որ մեծերու կողմէ կը գտնուին։

Առկէ կարելի է հասկնալ թէ՝ ամերիկացի ծնողը դրամ չնայեր իր մանուկին, առանց միտքէն իսկ անցնելու թէ՝ իր տուած դրամը կրնայ գէշ կերպով գործածուիլ։

Բայց զարմանալի բան, մանուկ մը ի՞նչպէս կրնայ դրամը գէշ կերպով գործածել. արդեօք ոգեկից ըմպելիներու, ծխելիքներու կամ անբարոյութեան համար պիտի վատնէ զայն. տեսնենք թէ՝ մանուկի մը ծախսելու տեղերը որոնք են։ Եթէ անանք թուղթ, մատիկ կամ մէլանի տեղ գործածեր իրենց տրուած դրամը (որոնց համար մինչ՝ ծախսուելուն մէջ դրամին լաւ գործածութիւնը տեսնուելուն գէթ մենք համամիտ չենք երբե՛ք) ապա ուրեմն ո՞ւր պիտի ծախսէ — անչա՛ուշ կամ մանկական ուտելիքներու կամ խաղալիքներու պիտի տայ իրեն տրուած դրամը. ասկէ զատ կա՛յ տեղ մը ծախսի. չենք կարծեր որ դրամը ջուրը նետելը (բառական իմաստով) վիճառանութեան իրբ նիւթ կը ներկայանայ։ Սակայն մանուկ մը կամ աղայ մը իր դրամը շաքարեղէնի կամ խաղալիքի ծախսելովը գէ՞շ գործածած կ'ըլլայ։ Մնողք մը իրաւունք ունի՞ միշտ պահանջելու որ իր զաւակը դրամը մինա՛ն դպրոցական առարկաներու ծախսէ. կամ պէ՞տք է որ մանուկ մը զուկէ իր խաղալիքներէն, երբ միւս կողմէն համամիտ կը գտնուի մանկավարժական մեթոտին. ասկէ՝ հակառակ իր այս բարի դիտումին, գործ չէր կրնար գտնել բնաւ, և հիմա սոխպուած էր ձեռք բանալ անցորդներուն առջեւ։

Մուրացկանուհին այնչափ օրատմարմար եղանակով կը նկարագրէր իր վիճակին դառնութիւնը որ Միս Օրէթ վերջին ծայր կ'արգահատէր անոր վերայ և կը փափաքէր հիմնական բարիք մը ընել այս Թշուառ ընտանիքին։

Կառքը անցած էր մեծ հրապարակէն և հիմա կը դառնար կարգ մը նեղ ու կեղտոտ փողոցներու մէջէն, որոնց տուներուն առջեւ շարուած էին Թընճուկ մաղէրով կիներ, աղտոտ լաներ, կեղտոտ գինովներ։ Այսպէս բաւական առաջնալէ ետք, մուրացկանուհին կառքին ապակիներուն զարնելով, գոչեց.

— Անուտիկ հասանք։

Միս Օրէթ գլուխը պատուհանէն դուրս երկնցուց և հնոյ մոռնոյած տան ադամանդ վիճակը տեսնելով՝ ալ չխաւսիլ. օտկոյն հակառակ իր այս բարի դիտումին, գործ չէր կրնար գտնել բնաւ, և հիմա սոխպուած էր ձեռք բանալ անցորդներուն առջեւ։

Մուրացկանուհին այնչափ օրատմարմար եղանակով կը նկարագրէր իր վիճակին դառնութիւնը որ Միս Օրէթ վերջին ծայր կ'արգահատէր անոր վերայ և կը փափաքէր հիմնական բարիք մը ընել այս Թշուառ ընտանիքին։

Կառքը անցած էր մեծ հրապարակէն և հիմա կը դառնար կարգ մը նեղ ու կեղտոտ փողոցներու մէջէն, որոնց տուներուն առջեւ շարուած էին Թընճուկ մաղէրով կիներ, աղտոտ լաներ, կեղտոտ գինովներ։ Այսպէս բաւական առաջնալէ ետք, մուրացկանուհին կառքին ապակիներուն զարնելով, գոչեց.

— Անուտիկ հասանք։

Միս Օրէթ գլուխը պատուհանէն դուրս երկնցուց և հնոյ մոռնոյած տան ադամանդ վիճակը տեսնելով՝ ալ չխաւսիլ. օտկոյն հակառակ իր այս բարի դիտումին, գործ չէր կրնար գտնել բնաւ, և հիմա սոխպուած էր ձեռք բանալ անցորդներուն առջեւ։

Մուրացկանուհին այնչափ օրատմարմար եղանակով կը նկարագրէր իր վիճակին դառնութիւնը որ Միս Օրէթ վերջին ծայր կ'արգահատէր անոր վերայ և կը փափաքէր հիմնական բարիք մը ընել այս Թշուառ ընտանիքին։

Կառքը անցած էր մեծ հրապարակէն և հիմա կը դառնար կարգ մը նեղ ու կեղտոտ փողոցներու մէջէն, որոնց տուներուն առջեւ շարուած էին Թընճուկ մաղէրով կիներ, աղտոտ լաներ, կեղտոտ գինովներ։ Այսպէս բաւական առաջնալէ ետք, մուրացկանուհին կառքին ապակիներուն զարնելով, գոչեց.

— Անուտիկ հասանք։

Միս Օրէթ գլուխը պատուհանէն դուրս երկնցուց և հնոյ մոռնոյած տան ադամանդ վիճակը տեսնելով՝ ալ

մանուկներ հիմա, երբ Բասիմ մանուկներու շուրջ դարձող կենսական հարց մըն ալ մէջտեղ կը դնէ։

Զեմ խորհիր թէ՝ Ամերիկայի մէջ ալ մէկը եղաւ, որ այդ հարցը յուզէր, բայց ժամանակն ու կրթութեան եղանակին զարգացումը իրենց մէջ ինքնաբերաբար լուծեցին զայն, ինչպէս շատ բաներու լուծումը տեղի ե՛ունենայ առանց մեր ուշադրութիւնն իսկ գրաւելու և ատա այնքերնուս տալու էական խնդիր մը իր օրէնքի կարգ հասած վիճակին մէջ կը գտնենք։

Այս տողերէն պէտք չէ անշուշտ ենթադրել թէ՝ մենք ժամանակին թողելու նկատումը ունինք այս հարցին լուծումին մասին, բնա՛ւ, և ո՛չ ալ աւելորդ բան մը կարելի է համարել զայն։ Բոլորս ալ արդէն կը խոստովանինք անոր կենսականութիւնը եւ Մանզումէն աւելի տղէկ կը հասկնայ զայն քանի որ իր տիւնակներն ալ կը բանայ այս հարցին շուրջ դարձող թերաւ դէմ կարծիքներու առջեւ։

Գաղեկը փողոցին մէջը, մայթերուն վրայ է. երկու սեռէ մանուկներ ու տղաքներ 7—10—12 տարեկան կը խաղան զուարթ, իւրաքանչիւրը անշուշտ իրեն համար խաղալիք մը ունի եղանակին յարմար, մէկը անոր աւելցած մէկ մասը չինելու եռեւ է, միւսը անով կը խաղայ, ուրիշներ իրարու հետ բաղդատելու վիճակին մէջ են... այսպէս մանուկ միտքերը ամփոփուած են իրենց խաղալիքներուն մէջ։ Պէտք չէ մոռնալ թէ՝ այս խաղալիքները բոլորը իրենք իրենց ձեռքով կը գտնեն, չատ քիչ պարագաներու մէջ է որ մեծերու կողմէ կը գտնուին։

Առկէ կարելի է հասկնալ թէ՝ ամերիկացի ծնողը դրամ չնայեր իր մանուկին, առանց միտքէն իսկ անցնելու թէ՝ իր տուած դրամը կրնայ գէշ կերպով գործածուիլ։

Բայց զարմանալի բան, մանուկ մը ի՞նչպէս կրնայ դրամը գէշ կերպով գործածել. արդեօք ոգեկից ըմպելիներու, ծխելիքներու կամ անբարոյութեան համար պիտի վատնէ զայն. տեսնենք թէ՝ մանուկի մը ծախսելու տեղերը որոնք են։ Եթէ անանք թուղթ, մատիկ կամ մէլանի տեղ գործածեր իրենց տրուած դրամը (որոնց համար մինա՛ն ծախսուելուն մէջ դրամին լաւ գործածութիւնը տեսնուելուն գէթ մենք համամիտ չենք երբե՛ք) ապա ուրեմն ո՞ւր պիտի ծախսէ — անչա՛ուշ կամ մանկական ուտելիքներու կամ խաղալիքներու պիտի տայ իրեն տրուած դրամը. ասկէ զատ կա՛յ տեղ մը ծախսի. չենք կարծեր որ դրամը ջուրը նետելը (բառական իմաստով) վիճառանութեան իրբ նիւթ կը ներկայանայ։ Սակայն մանուկ մը կամ աղայ մը իր դրամը շաքարեղէնի կամ խաղալիքի ծախսելովը գէ՞շ գործածած կ'ըլլայ։ Մնողք մը իրաւունք ունի՞ միշտ պահանջելու որ իր զաւակը դրամը մինա՛ն դպրոցական առարկաներու ծախսէ. կամ պէ՞տք է որ մանուկ մը զուկէ իր խաղալիքներէն, երբ միւս կողմէն համամիտ կը գտնուի մանկավարժական մեթոտին. ասկէ՝ հակառակ իր այս բարի դիտումին, գործ չէր կրնար գտնել բնաւ, և հիմա սոխպուած էր ձեռք բանալ անցորդներուն առջեւ։

Մուրացկանուհին այնչափ օրատմարմար եղանակով կը նկարագրէր իր վիճակին դառնութիւնը որ Միս Օրէթ վերջին ծայր կ'արգահատէր անոր վերայ և կը փափաքէր հիմնական բարիք մը ընել այս Թշուառ ընտանիքին։

Կառքը անցած էր մեծ հրապարակէն և հիմա կը դառնար կարգ մը նեղ ու կեղտոտ փողոցներու մէջէն, որոնց տուներուն առջեւ շարուած էին Թընճուկ մաղէրով կիներ, աղտոտ լաներ, կեղտոտ գինովներ։ Այսպէս բաւական առաջնալէ ետք, մուրացկանուհին կառքին ապակիներուն զարնելով, գոչեց.

— Անուտիկ հասանք։

Միս Օրէթ գլուխը պատուհանէն դուրս երկնցուց և հնոյ մոռնոյած տան ադամանդ վիճակը տեսնելով՝ ալ

«ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ» ԹՈՒՐԹՈՆԸ 164

ԱՆԳԼԻԱՅԻ ՈՒՐԻՇԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՇԽԱՐՀԻ ՇՐՋԱՆԸ

ԱՌԱՍՈՒՆ ՓԱՐԱՍՈՒ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

Լ.Ե.

ՄԱՖԻԱ

Միս Օ-էթ չկրնալով դիմանալ այս կնոջ Թախանձանքներուն,

—Ձնմարի՞ա են ինչ որ կը խօսիք, հարցուց։ Ես լսած եմ որ մուրացկանութիւնը պարզ արհեստ մը դարձած է Սիկիլիոյ մէջ և չատեր կը չահագործեն գարեւորութիւնի օտարականներուն։

—Ո՛հ, տիկի՛ն, Թախանձանքի կինը, խորագէտ արտասանելով, երանի՜ Թէ կարող ըլլայի մուրացկանութիւնը իբրեւ արհեստ գործածողներուն չափ անարեւութիւն ունենալ։ Այն ատեն գուցէ ա՛յսչափ Թշուառ չըլլայինք որբուկներս։ Բուն իսկ ո և է ծանօթի մը Թշուառութիւնը յայտնել չհամարձակելուս համար է որ, չքաւորութեան այս յատին ատաիճանին մէջ ինկած եմ. պատհապան հրեշտակ եղէք, փրկեցէ՛ք որբերս, փրկեցէ՛ք զիս, և յաւէտ երախտապարտ ըլլաք ձեր խնամարհ ադախինը։

Միս Օռէթ ձեռքը գրպանը տարաւ դրամ մը հանելու համար։

—Ո՛հ, դրամ չեմ ուզեր տիկին, գոչեց կինը, երկու քաղաքական խօսք ուզեցէք որբուկներուս, գուցէ անով կաղդուրուին։

—Տուներնիդ հեռո՞ւ է

—Հաղիւ տասը վայրկեան հեռաւորութիւն ունի։

—Ուրեմն կառք չատկեցէք և ձեր

Այս անօրէն խօսքերը վայրկենական մտատանջութիւն մը արթնցուցին Միս Օրէթի մէջ, որ երազէ արթնցողի մը պէս ընդոստ ցատկելով,

— Ըսել է, դուք զիս հո՛ պահել կ'ուզէք, յարեց։

Մուրացկանուհին լիրբ քրքիչով մը պատասխանեց մանկամարդ աղջկան այս անձկութեան։ Անգլուհին ա՛լ աւելի դրգռուելով,

— Ըսէ՛ք, կ'աղաչեմ ի՛նչ խեղկատակութիւն է աս, գոչեց։

— Կատակերգութիւն է օրիորդ, պատասխանեց մուրացկանուհին, մի՛ վախնար, ողբերգութիւնով պիտի չը վերջանայ։

Երկու կիները երբ այսպէս կը խօսակցէին, մեծ լամբար մը վառուեցաւ յանկարծ, որուն լոյսին տակ Միս Օրէթ վեց հատ հայ մարդիկ տեսնելով սենեակին խորը, չի կրցաւ սոսկումի ճիչ մը զսպել։

(Շարունակելի)

բամ տուիլը ինչ մեծ օգտակարութիւններ կրնայ ունենալ, հետեւաբար՝ ինչո՞ւ անտեսել այս օգտակարութիւնները և պզտիկ մասի մը վնասակարութեան զոհել։ Գնե՛ք տղաքը բարոյական այս իրաւունքէ զրկելով կարելի՞ է ալեր վնասակարութիւնները ջնջել։՝

Վասահ ենք թէ՝ այն տղան, որ ծնողքը խաբելու ընդունակութիւնը ունի, արդէն իր մանուկ խելացպատանին մէջ նոր միջոցներ պիտի գտնէ իր խաբեբայութեան հետեւելու, եթէ նոյն իսկ դրամ չտուի իրեն։

Մանուկի մը ընտրութիւններն ու նախասիրութիւնները բանաբարուելու չեն բնաւ իր ծնողքին կողմէն, պէտք է միշտ ազատ ալլան անոնք և միջոցներն ալ պէտք է հայթայթէ ծնողքը իր կերոյած չափովը։ Անշուշտ լաւագոյն ուղղութիւն մը տալ անոնց, գեղեցիկ ճամբան ցուցնել և այս կարգի բաները բանաբարումներ, կաչկանդումներ հասկնալու չենք։

Ուրախ ենք որ ազգութիւնը իր վրայ մասնագողներ ունի, և Թերթերն իսկ անոնց կարեւորութիւնը գիտնալով կ՚ղրազին։

Մոռնալու չենք թէ՝ երբ տղան համար դրամ տուիլը պէտք մը համարուելու է, Քահանաներ ալ պարտք մը սեպելու են այսկերպ հարցերով կրթել համայնքը։

Պօսրքն Ց. Տ. ՅԱԿՈԲԵԱՆ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

ՄԱՐՕՔԻ ԳՈՐԾԵՐԸ

ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿԻՆ ԴԵՐԸ ԱԼԺԵԶԻՐԱՍԻ ԺՈՂՈՎԻՆ ՄԷՋ

Գոհացուցիչ կարգադրութեան մը յոյսը

Սպանեսարի Մանուսը Թղթակիցը հետեւեալ շահեկան հեռագիրը ուղղած է իր Թերթին. —

Ի վիճակի եմ յայտարարելու թէ Ալժեզիրասի Ժողովին վերջնական լուծումը Ամերիկայէն պիտի գայ։ Ամերիկայի պատուիրակ Մր. Հէնրի Հուայթ հիւդ լորմբ վայրկենին կը սպասէ յաւաղ քշելու համար առաջարկութիւն մը, որ կը կարծուի թէ ընդունելի պիտի ըլլայ Ֆրանսայի և Գերմանիոյ միանգամայն։

Մր. Հուայթի որոնութեամբն է որ կ՚ըսեմ թէ վստահաբար կարելի է յաջող արդիւնքի մը սպասել։

Ամերիկացի ներկայացուցիչը, որ իբրեւ գլխաւոր միջնորդը բանակցութեանց մէջ, ի հարկէ մեծ վերապահութեամբ պարտաւոր է խօսիլ, կ՚արտանէ դիս ըսելու թէ իր միտ մնացած լուսաւոր զգացումը հիմա ամէն ժամանակէ աւելի արդարացած է։ Սակայն համբերութեան կոչում կ՚ընէ, և կը խնդրէ որ լրագրական յայտարարութիւններով հանրային կարծիքը մոլորեցնելու փորձերը դադրին, ըլա՛ն պաշտօնական կամ ոչ, ա՛ր կողմէն ալ գան անոնք։

Ռուս պատուիրակ կոմս Ռաստոնի եւս յայտարարեց թէ հիմա աւելի յուսալից է քան Ժողովին սկիզբ առաջուան և է ստիճանին մէջ։

Ֆրանսայի և գերման ներկայացուցիչներուն միջև խօսակցութեանց նիւթին վրայ յայտնուած լրագրական հաղորդագրութեանց գալով, կը հաստատի թէ գերման պատուիրակները Մ. Ռըվուալի հետ իրենց մասնաւոր տեսակցութեանց միջոցին երեք տարբեր առաջարկութիւններ ըրին ստիկանութեան չառ ծեծուած խնդրոյն վրայ։ Առաջին առաջարկութիւնը Թելդրուած էր ուղղակի Սիէէի մէջ Մ. Լանէտանի դրած յօդուածէն։ Այսինքն, Գերմանիա կ՚առաջարկէր Ֆրանսայի առ Այժերիոյ ստիմանգլխին ստիկանութիւնը — ամէնէն լայն իմաստով, — և Թոյլտրել Սպանիոյ եւս իր մասնաւոր չջնանկին ստիկանութիւնը ընել, իսկ ներքին ստիկանութեան գործը յանձնել Մարօքի, զանկոյ տալով ասոր երեք բացարձակապէս չեզոք Տէրութիւններէ՝ Զուիցերիայէ, Հոլանտայէ և ուրիշէ մը ընտրուած յանձնաժողով մը։

Այս առաջարկութեան անմիջապէս պատասխան տրուեցաւ, և այնուհետեւ գերմանք ուրիշ երկու տարբեր առաջարկութիւններ ըրին, որոնք առաջին առաջարկութեան ընդլայնումներն են, այսինքն Մ. Լանէտանի գաղափարէն բղխած։

Բայց համաձայնութեան բուն գործին դեռ ձեռք բերուած չէ։ Այսպիսի համաձայնութիւն մը առաջ բերելու կարողութիւնը և կամքը ունեցողը միակ Տէրութիւն մը է, ա՛յն է՝ Ամերիկա։ Մր. Հուայթ պիտի չմիջնորդէ մինչեւ որ բոլորովին ապահով ըլլայ թէ երկու Տէրութեանց հակառակ շահերը ի մի պիտի ձուլուին, և ա՛յն միջոցին միայն պիտի ներկայացնէ առաջարկութիւն մը՝ որ երկուքին ալ ընդունելի ըլլայ։

Արդէն հաստատուած է որ Ֆրանսայի պահանջումները չառ չափաւոր են։ Ֆրանսա բնաւ փափաք չունի Մարօքի այն մասերուն մէջ յառաջ երթալու, որոնք ընդհանուր կերպով միջազգային առաւտուրի և վաճառականութեան ենթարկուած են։ Հետեւաբար, ակնկալուած լուծումը ա՛յն է թէ Ֆրանսայի պէտք է թողուլ ամէնէն կարեւոր նաւահանգիստներէն երկուքին կամ երեքին ստիկանութիւնը, Սպանիոյ ալ թողուի մէկ երկու նաւահանգիստ, և Մօկասոր նաւահանգիստին հակակշիռն ալ իբրեւ փոխարինութիւն ձգուի Գերմանիոյ։

Իրաւ է թէ այսպիսի լուծում մը պիտի վերականգնէ գոհութիւնը կամ շրջանակներու բաժանման ստիկանութեան հին դրութիւնը՝ զոր անցեալ ամառ առաջին անգամ Թելդրեց Մ. Ռուվիէ։ Բայց ձեռք առնուելիք ստիկանական միջոցներուն մեղմութիւնը, և ծրագրին մէջ երեք Տէրութեանց մասնակցութիւնը կրնայ այսպիսի լուծում մը ընդունելի ընել Գերմանիոյ համար, նոյն իսկ «բաց դուռ»ին մասին իր բարձրագոյն բողոքներէն վերջ։

ԱՆԳԼԻՈՅ ԲՈՆԱՐ ԳԻՐՔ

Պառնամաներ ունիմ կարծելու թէ, կը շարունակէ Թղթակիցը, Անգլիա առարկութիւն պիտի չյարուցանէ այս լուծումին առջև, բաւական է որ Ֆրանսա անկեղծութեամբ փափաքի առնը, քանի որ Մօկասորի մէջ նոյն իսկ գերմանական ածխային կայան մը լուրջ սպառնալիք մը չի նկատուիր։

Այս է առա միակ կարելի լուծումը՝ որ լրջօրէն նկատի և խորհրդակցութեան առնուած է այս միջոցին։ Բայց եթէ այս ալ չըլլայ, ամենափոքր կասկած իսկ չունիմ որ լուծում մը պիտի գտնուի վերջապէս, թէև խիստ հաւանական է որ առժամանակեայ բան մը ըլլայ ասիկա։ Վերջին դէպքերը ա՛նքան թթուեցուցած են միջազգային զգացումները որ յուսալի է թէ գտնէ մոտամբ լուծում գտնէ այս խնդիրը քանի մը տարիներու համար։

Պեռական Պանքային վրայ խորհրդակցութիւնը արդէն գոհացուցիչ եղրակացութեան մը կը մատնայ։ Գերմանիա ըստ ամենայնի միջազգային պանքայի մը կը փափաքի։ Ցարդ, Ֆրանսա հաւանած է որ Պանքային վարչութեան մասնակցին հինգ գլխաւոր Տէրութիւնները, և կարծեմ թէ Գերմանիա վերջապէս պիտի հաւանի, քանի որ իր տեսակէտը չահեցաւ գործնականապէս։ Այս խորհրդակցութեան մէջ յաջողդիմութիւնը ըստ ինքեան նշան մըն է թէ ստիկանութեան խնդրոյն լուծումն ալ հեռի չէ։

ԿԱՐԻԵՐԻ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՖՐԱՆՍԱՅԻ ԵՒ ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԻՋԵՒ

Սպանեսարի Պերլինի Թղթակիցն ալ, որ գերման արտաքին գործոց պաշտօնարանին հետ չատ մտէն առնչութիւն ունենալով իրազեկ է յոյժ, հետեւեալ տեղեկութիւնները հաղորդած է իր Թերթին.—

Ի վիճակի եմ հետեւեալ վաւերական տեղեկութիւններ տալու այն մասնաւոր խօսակցութիւններուն վրայ, որոնք վերջին երկու շաբաթներուն մէջ տեղի ունեցան կա՛մ ուղղակի գերման պատուիրակ Բաստվիքի և ֆրանսական պատուիրակ Ռըվուալի միջև, և կամ անուղղակի՝ Ամերիկացի, Աւստրիացի և Իտալացի պատուիրակներուն միջոցաւ՝ իբրեւ միջնորդ ֆրանսացի և գերման պատուիրակներուն։ Ֆրանսացի կամ գերման պատուիրակներուն ըրած կամ թելադրած առաջարկութիւնները պէտք է իբրեւ փոքր նկատուին, առանց տակայն իրենց կառավարութիւններուն գործելու ազատութիւնը կապելու։

Ֆրանսական առաջարկութիւնները մինչև հիմա կարծուածէն շատ աւելի չափաւոր եղած են։ Մ. Ռըվուալ չառաջարկեց բնաւ որ Տէրութիւնք բացարձակ փոխանորդութիւն տան Ֆրանսայի՝ ստիճանական հակակշիռը ի գործ դնելու Մարօքի մէջ։ Ընդհակառակն, Մ. Ռըվուալի առաջին թելադրութիւնը եղաւ որ Ֆրանսա և Սպանիա ի միասին ստիկանական հակակշիռ ի գործ դնեն Մարօքի մէջ։ Երբ Մ. Բաստվիքէ հարցուց թէ այս առաջարկութիւնը անընդունելի պիտի ըլլայ Գերմանիոյ, Մ. Ռըվուալ այն ատեն խմբագրեց թէ ստիկանական հակակշիռը կարելի է յանձնել Ֆրանսայի, Սպանիոյ և երրորդ Տէրութեան մը, որ իբրեւ տեսակ մը հակակշիռ մը պիտի ըլլայ իր կողմէն քաղաքական ազդեցութիւնը մեղմելու համար։ Ֆրանսական կամ սպանիական ձգտումներուն վրայ։ Բաստվիքէ, այս երկրորդ ֆրանսական առաջարկութիւնն ալ առաջինին չափ աննպատակ նկատեց, և նոյն իսկ հայտնեց թէ Գերմանիա նախամեծար կը համարի ստիճանութիւնը թողուլ Մարօքի ուղղակի հակակշիռին ներքև։

Յետոյ Մ. Բաստվիքէ առաջարկեց որ Մարօքի ստիճանութիւնը կազմակերպուի մէկ կամ աւելի փոքր—ինչպէս Զուիցերիա և Հոլանտա—Տէրութիւններէ ընտրուած սպաներու կողմէ, բայց Տէրութեանց հաւանութիւնը արժանացած գիներու վրայ։ Գերման ներկայացուցիչը թելադրեց նաև որ այս ստիճանական այժը, որ անուանապէս պիտի գտնուի Մարօքի հակակշռին առակ՝ իսկ իրապէս Ներպացիներուն սպասարեան առակ, Այժեզիրասի մէջ ներկայացուցիչ ունեցող Տէրութեանց մարքեան դիւանագիտական ներկայացուցիչներուն վերին հսկողութեան տակ ալլա։ Բաստվիքէ հաղորդեց որ եթէ Ֆրանսա մերժէ այս առաջարկութիւնը, Գերմանիա պիտի թելադրէ որ իրաքանչիւր Տէրութիւն, ա՛վ որ ուզէ, առանձնէ ստիճանութեան տարբեր շրջանակ մը Մարօքի մէջ։ Ի հարկէ այնուհետեւ Տէրութիւնք պիտի համաձայնին հատարեաց ծրագրի մը վրայ ստիճանութեան կազմակերպութեան և վարչութեան վրայ, որպէսզի թաւալկան չափը և ուրիշ մանրամասնութիւնները, ըստ կարգին։

Գերմանական այս երկու առաջարկութիւններն ալ անընդունելի եղան Մ. Ռըվուալի, ինչպէս ֆրանսական երկու առաջարկութիւնները անընդունելի եղած էին Մ. Բաստվիքի հետեւեալ Մ. Բաստվիքի և Մ. Ռըվուալի միջև անձնական տեսակցութեանց փոխանակութիւնը առժամապէս ընդհատեցաւ, և այս ընդհատումը տաւիթ տուաւ այն յուսահատ զրոյցներուն՝ որոնք հրատարակուեցան անցեալ շաբաթուան վերջերը։ Այսու հանդերձ պէտք է յիշել թէ չէ կարելի հետեւցնել թէ այս տեսակցութեանց անյաջողութիւնը ընդհանուր համաձայնութեան ալ անյաջողութիւնը պիտի ըլլայ։

Ժողովը սակայն պաշտօնապէս խորհրդակցած չէ ստիկանութեան խնդրոյն վրայ։ Ի վիճակի եմ յայտարարելու թէ նոր և գաղտնի բանակցութիւններ կ՚ըլլան ոչ թէ Մ. Բաստվիքի և Մ. Ռըվուալի միջև, այլ երկու կողմերուն երկրորդական պատուիրակներուն միջև, Ֆրանսայիներուն կողմէ Ռըվնոս, իսկ Գերմանացիներուն կողմէ Թաքենպախ։ Ոստիկանութեան խնդիրը առժամապէս թողուած է, և երկու մասնագէտները ելմտական գործերուն վրայ կը խորհրդակցին։

Գերման պաշտօնական շրջանակները մահագոյնութեան այս զրոյցները կը վերագրեն Ալժեզիրասի Ֆրանսացի Թղթակիցներուն անպատասխանատու խօսքերուն։ Նոյն գերման պաշտօնական շրջանակները Ալժեզիրասի Ֆրանսացի Թղթակիցները «հաղթ շաներ» կամ «կակռացող գոլեր» կ՚անուանեն։ Պերլինի արտաքին գործոց պաշտօնատարները բացէ ի բաց կը յայտարարեն թէ Ֆրանսական կառավարութիւնը պէտք է շղթայի զարնէ այդ «շաներ»ուն ամէնէն վտանգաւորները։ Թղթակիցը գերման պաշտօնական շրջանակներուն այս կարծիքը մէկ կը բերէ ցոյց տալու համար լրագրութեան դիրքը Գերմանիոյ մէջ։

Սպանեսարս, այժ տալով իր Թղթակցին, ինք ալ իր կողմէն կը յայտարարէ թէ, բարեբախտաբար մենք երբեք համամիտ չենք մեր Ֆրանսայի պատուական պաշտօնակիցներուն նկատմամբ գործածուած այս բացարութիւններէն։

ԳԵՐՄԱՆ. ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ՖԱՍԻ ՄԷՋ

Թանէէրէ կը հեռագրեն թէ Ֆասի գերմանական հիւպատոսին թելադրութեան վրայ, Մարօքի կառավարութիւնը երեւելիներու մեծ ժողով մը գումարելով խորհրդակցեցաւ սա նիւթին վրայ թէ ի՞նչ միջոցներ պէտք է ձեռք առնել խաղաղելու համար Ֆրանսայի ազդեցութիւնը Մարօքի մէջ։ Երկրորդ օրը դարձեալ ժողով գումարեցաւ և Ֆասէն ուղղակի Թանէէր գաղտնի պաշտօնագիր մը ղրկուեցաւ Մարօքի արտաքին գործոց նախարարին, որ միշտ Թանէէր կը գտնուի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՍՊԱՌՆԱԼԻՔՆԵՐ

Էչօ տը Բարի կը հրատարակէ Ֆրանսայի սպայի մը նամակը, որուն մէջ խորհուրդ կը տրուի Ֆրանսայի տեղանուանական հատատութեանց, Մարօքի խնդրոյն մէջ Գերմանիոյ բռնած ընթացքին պատասխան, ետ քաշել իրենց դրամը Գերմանիայէն, ուր կը գտնուի Սակսոնական կամ ուրիշ գործատնութիւններու հետեւանքով։ Եզրակացութիւնը կը յարէ թէ անգլիական մեծ պանքաներն ալ հատնաբար պիտի հետեւին ֆրանսականներուն օրինակին։

ՖՐԱՆՍԱ ՆՈՐ ՄԻՋՈՑՆԵՐՈՒ ԿԷ ԴԻՄԷ

Թանէէրէն կը հեռագրեն Թայմզի թէ Մարօքի ստմանակից Ֆրանսական պահականոցներուն հրամանատարները, ղգալով որ դժուար պիտի ըլլայ Ժողովին միջոցաւ պահպանել Ֆրանսայի շահերը և արժանապատուութիւնը, այժմէն բանակցութեան մտած են Մարօքի ստմանակցելի իշխանութեանց հետ ամէն տեսակ դիւրութիւններ ընծայելի Մարօքի, եթէ Ֆրանսայի հետ աշակցութեամբ գործերը կարգադրելու քաղաքականութեան մը հետեւի Մարօք։ Ֆրանսացիք կը խոստանան մէկ միլիոն ֆր. փոխ դրամ ալ, նաև 70,000 հրացան՝ ռազմամթերքով մէկտեղ։ Ասոր փոխարէն Մարօք մենաշնորհ պէտք է տայ ֆրանսական ընկերութեան մը Մէլիլայի և Այժերեան ծովեզերքին միջև, և Մարչիքա լճին արեւելեան ծայրը նոր քաղաք մը հիմնել, և յիշեալ լճին ու ծովուն միջև ջրանցք մը բանալ։

ՊՈՒՏՏԱՑԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԶԱՐԻՆ ՄՕՏ.— Սիպերիոյ Պուտտայական հոգեւորականութեան պետ Պանտաս Խամպա-Լամա՝ քանի մը պաշտօնակիցներու ընկերակցութեամբ անցեալ օր ներկայացաւ Զարին, որուն մօտ կը գտնուէր նաեւ Պուրիաթի ընակիչներուն կողմէ պատուիրակութիւն մը։ Երկու պատուիրակութիւնները ուղերձ մը մատուցին Ն. Վեհափառութեան, երախտագիտութիւն յայտնելով 1905 Մարտ 3ի եւ հետ. 30ի հրովարտակներուն համար, որոնցմով Ն. Վեհափառութիւն կատարեալ ազատութիւն կը շնորհէր իր հաւատարիմ հպատակ Պուտտայականներուն։ Պատուիրակները յետոյ Թանկագին նուէրներ մատուցին կայսր, կայսրուհիին և գահաժառանգին համար։ Նոցին Վեհափառութիւնք շնորհակալութիւն յայտնեցին այդ նուէրներուն համար։

ՊԱԼՃՈՒՐ ԶԷՄԳՐԷՆԻ ՀԱՂԱՐԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅԱՐԱՏ. — Եշ. օր Լոնտոնի մէջ գումարուեցաւ վերջապէս պատեալ միութենական կուսակցութիւնը՝ նկատի առնելու համար ապագայ դիրքը։ Այս գումարումը եղած էր առաջարկութեամբ Մր. Զէմպրլէնի, որ Պալֆուրի հետ իր առանձին խօսակցութիւններովը չէր կրցած համոզել այս վերջինը բացարձակապէս յարելու մաքսային քաղաքականութեան, որուն վրայ մղուի պայքարը այսուհետեւ Ազատականներուն դէմ։

Վերջապէս չաղթանակից Զէմպրլէնի սիզդունքը տրավեցաւ։ Պալֆուր պարտաւորեցաւ ընդունիլ զոյն հետեւեալ գրութեամբ, զոր ուղղած էր Մր. Զէմպրլէնի.—

«Իմ կարծիքով, Միութենական կուսակցութեան ամէնէն գլխաւոր եւ օգտակար աշխատութիւնը պէտք է ըլլայ Մաքսային Բարենորոգութիւնը։ Բրիտանական վաճառականութեան եւ Գաղթավայրերուն հետ առևտրական սերտ կապակցութեան պայմանը միմիայն ա՛յս է։ Աւելորդ է առ այժմ սահմանել ա՛յն մեթոտները՝ որոնցմով պէտք է հասնիլ մեր այս նպատակին... կը յայտարարեմ առ այժմ թէ պէտք է հատատել ընդհանուր չափաւոր սակագոյց մը չինուած (պարտաստ) վաճառքներուն վրայ և փոքր մաքս մը դնել արտասահմանէն եկած ցորենին վրայ։ Պէտք է ուշադրութիւն ընել որ այս ընդհանուր սակագոյցը չբարձրացնէ հարկին գինը, և համաչափակի օրինաւոր մրցումին դէմ արգելք չհանէ»։

Միութենական Թերթերը կը յայտարարեն թէ Զէմպրլէնեան գաղափարները վերջապէս յաղթանակը տարին։

Զէմպրլէն իր շնորհակալութիւնը յայտնելու համար հեռեւեալ նամակը ուղղեց Պալֆուրի.—«Ձեր նամակը ընդունեցի որագրին շնորհակալութեամբ։ Բացարձակապէս համամիտ եմ մեր ընդհանուր նպատակին առթիւ։ Ձեր առաջարկած չափաւորութեան, և ի սրտէ կ՚ընդունիմ այս քաղաքականութիւնը»։

ՔՐԻՍԹԻԱՆ ԹԱԳԱՒՈՐԻՆ ԴԱՎԱՂԸ.— Հանգուցեալ Թագաւորին յուղարկաւորութեան համար եղած բոլոր կարգադրութիւններուն մէջ տեսնուած պարզութիւնը պահեցաւ նաեւ Դ. առաւօտ, երբ արշալոյսէն առաջ պարզ մոռեակառք մը երկու ձիերէ լծուած, խաղաղիկ կերպով Թագաւորին դագաղը փոխադրեց Ամալիէնպորգ Պալատին Պարէզ Սենեակէն Քրիսթիանսպորգ Դղեակին եկեղեցին։ Մեռելակառքին անմիջապէս ետեւէն կը քալէին գահաժառանգ Քրիսթիան իշխանուհին և իշխան ու իշխանուհի Վալէմար։ Եկեղեցի հասնելով, դռնեցի իշխանները իրենք վար առին դագաղը և զետեղեցին զոյն մահարեմին վրայ։ Ֆրետերիք Թագաւորը և Թագուհին, Անգլիոյ Ալեքսանդրա Թագուհին և Ռուսիոյ մայր կայսրուհին քիչ վերջը եկան, գեղեցիկ ծաղիկներ բերելով, զորս որդիական ջերմեռանդութեամբ յարդարեցին դագաղին շուրջ։

Կէս օրէն երկու ժամ առաջ դուռները բացուեցան հասարակութեան առջեւ, և 40,000 հոգի կարգաւ անցնելով իրենց վերջին յարգանքը մատուցին ամենասիրեցեալ վեհապետին։ Դագաղին վրայ զետեղուած էին հանգուցեալ Թագաւորին թուրը, թագը և արքայական միւս խորհրդանշանները, մինչ դագաղին հակառակ յարդարուած էին երեք հոկայ արծաթեայ առիւծներ, Դանիոյ գինանշանին խորհրդանշանները։ Գերման կայսեր պատկը հետեւեալ արձանագրութիւնը կը կրէ.— «Վիլհելմ Բ. Գերման Կայսր, երախտագիտութիւն և մեծարանք իր հօրենական բարեկամին»։

Թագաւորին երեք տղոյներուն պատկը հետեւեալ արտայայտ արձանագրութիւնը կը կրէր.—

«Ձեր յաւէտ սիրեցեալ, յոյժ վաղաբեկ տղոյներէն, Ալեքսանդրա, Տակմար և Թիկա։ Բարեա՛ւ երթա՛ք, բարեա՛ւ երթա՛ք, մինչեւ որ դարձեալ դիրար տեսնենք»։

ԵՐԿՈՒ ԱՆԶԱՆԱՊԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ. — Ռուսական պատերազմին առեն Ռուս բանակին մէջ գտնուած ոստիկան Մարքիզ ալ Մէնէգիօրիա անցեալ օր անձնասպան եղաւ Մասարիսի մէջ։

⁂ Ֆրանսայի, անգլիայի և ամերիկայի հանրածանօթ ընտանիքներու հետ խնամութեամբ կապուած ֆրանսացի կոմս Հէնրի տը Գոֆօն անցեալ օր անձնասպան եղաւ Վերսայի մօտ։ Կոմսը ծնած էր 1848 Փետր. 13ին, և իր ծննդեան տարեդարձին օրն էր ճշդիւ որ անձնասպանութիւն գործեց։ Նեւրասթենիէ կը տառապէր։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ՄԱՐՕՔԻ ԺՈՂՈՎԸ

Վիեննայի թղթաբերեն (16 Փետրվար)

Նայէ Ֆրայէ Բրեսսի Փետր. 15 ի հեռագիրները.—

ԱԼԺԵԶԻՐԱՍ.— Այսօրուան նիստը բոլորովին լուութեամբ անցաւ ստիկանութեան և Պանքայի խնդիրներուն վրայ։ Իրիկուան բոլոր պատուիրակները ներկայ եղան ի պատիւ իրենց տրուած պարահանդէսի մը։

Ռըվուալ և Բաստվիքէ իրենց տեսակցութիւնները կը շարունակեն։ Բայց արդիւնք չկայ դեռ։

⁂ Անգլիական, ֆրանսական եւ գերմանական լրագիրներուն մէջ ամէն ժամանակէ աւելի ոգեւորութեամբ կը խօսուի Մարօքի խնդրոյն վրայ։ Անգլիական թերթերը միշտ նպաստաւոր են Ֆրանսայի։

⁂ Բաստվիքէ իր կառավարութեան բոլոր պահանջումները մանրամասնաբար հաղորդեց Ռըվուալի, բայց լրագիրներուն պաշտօնական զեկոյց չէ եղած այս մասին։ Սակայն իբրև հաւատի կը նշեն թէ Գերմանիա պարտաւոր է Ֆրանսայի հետ իրաւախօսութեան մը գալ։

⁂ Սպանիական Էսբերկմատուրա և Իզվարիյա յանձնաժողովները Մարչիքայի ջուրերը հատան։

ԻՏԱԼԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՇԽԱՐՀԱՎԱՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Արտաքին գործոց նորընծայ նախարար Կիլարտինի շրջաբերական մը ուղղելով արտասահմանի իտալական ներկայացուցիչներուն, յայտարարեց թէ Իտալիոյ արտաքին աշխարհավարութիւնը նոյն է, և ինչպիսի շարունակէ պարզապէս իր նախադիներուն քաղաքականութիւնը՝ որ այլ ևս ուանդութիւն եղած է Իտալիոյ համար։

ՕՐ. ԱԼԻՍ ՐՈՒԶՎԷԼԹ.—Ոչ մէկ հարսի վրայ ա՛նքան խօսուեցաւ և ոչ պիտի խօսուի ա՛նքան օրքան Օր. Ալիս Ռուզվէլթի վրայ։ Բոլոր ամերիկեան և անգլիական թերթերը ամէն օր նոր և մանրամասն լուրեր կը բերեն եկած նուէրներուն վրայ։ Ամերիկայի պաշտօնական հարսն է, բոլոր նահանգներուն և բոլոր քաղաքներուն կողմէ մասնաւոր նուէրներ ղրկուեցան Իտալիոյ Թագաւորը նուէր ղրկեց մոզայիք սեղանակ մը, իտալական քաղաքներուն մանրանկարովը։ Ցրանց Եօզէֆ կայսրն ալ իր նուէրը ղրկեց։

Մր. Ռուզվէլթ իր տղկան տուաւ 2000 անգլ. սովերէնոց չէք մը իր ամուսնութեան առթիւ։ Մինչեւ նախաբար Մր. Գոնաբարթ արծաթեայ տիպրը նուիրեց այն Մանչուրիա չոգենաւին, որով Օր. Ռուզվէլթ, Մր. Գոնաբարթ և ուրիշներ ճամբորդած էին ասկեղ առաջ Փիլիպպեան կղզիները։ Բարձրագոյն Դատարանին դատաւորները և պաշտօնատարները արծաթեայ սպառ մը նուիրեցին, և դերասան Շանպրէօն նուիրեց Լաւի ժԶ. սեռով հովանոց մը։ Բոլոր նուէրներուն մէջ նշանակալից է նաեւ նիւ Եորքի տիկնոջ մը նուէրը, որ բարիզեան գլխարկ մըն է, եղերուած ա՛ղնպիսի ժամպանի մը՝ որ առանոր ժողովին կայսրուհիին տեսակցութիւն էր։

⁂ Ուալենկիլնի Երեսփ. ժողովը 51ի դէմ 155 քուէով մերժեց օրինագիծ մը՝ որ կ՚առաջարկէր իրենց կնիկները ծեծողները խարազանի ենթարկել։ Երեսփխան Մր. Լանկուրթ՝ որ Օր. Ռուզվէլթի ամուսինը պիտի ըլլայ, օրինագծին հակառակ քուէ տուողներէն է, որ խնդալով ըսաւ.—«Ամուսնութեան վայրկեանը ա՛նքան մտա է որ ինչ հիմա չեմ կրնար այդպիսի կարգադրութեան մը քուէ տալ։»

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔ հայրը շաբաթ իրիկուն Բերայի Թաղ. Խաչերդոյ կողմէ առաջնորդուեցաւ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցին ուր նախագահեց արարողութիւններուն։ Երէկ առաւ Ն. Սրբազնութիւն հանդիսաւոր Ս. Պատարագ մատոյց և ճաշու գրքէն վերջ բնաբան առնելով «Հոգի է Աստուած և երկրպագուց նորա պարտէ հոգւով և ճշմարտութեամբ երկրպագանել» խօսքը, խօսեցաւ եկեղեցիներու պայծառութեան պէտքին վրայ և բացատրեց թէ քրիստոնեան մարդ պարտական է նիւթապէս նպաստել այն եկեղեցիին որուն կը պատկանի և որուն մէջ կ՚երթայ աղօթել։ Ս. Պատրիարք Հայրը յետոյ յիշատակեց Բերայի Թաղական Խորհուրդին և անոր Ատենապետին՝ Վեսմ. Ռոպէր էֆ. Նարբեանի աշխատութիւնները և ջանքերը եկեղեցին պայծառութեանը համար։ Թաղ. Խորհուրդը ըստ բարեբերներէ նուէրներ հաւաքելով եկեղեցին օժանդ նրբակերտ գեղեցիկ շապիկներով։ Այս նուիրատուութեան մէջ բաժին ունեցած են նաև Գարակէօզեան, Էսայեան և Սըմբատեան ընտանիքները։ Ն. Սրբազնութիւն վերջացուց իր քարոզը օգտուելով եկեղեցւոյ պայծառութեան առթիւ և բոլոր բարեբարներուն յիշատակը։ Աղաղութիւնները տեղի կ՚ունենային ներդաշնակորէն և դպիրները ամբողջ հոգած էին նորակերտ շապիկները։ Պատարագին կ՚ուղղուտրէին չորս վարդապետներ։ Աղաղութիւններէն վերջ Ս. Պատրիարք Հայրը տարբերն դրան առջև բարեմաղթութիւններ ընդունեցաւ Վեհ. Կայսեր համար։

⁂ Ս. Պատրիարք Հայրը զանազան նուէրներ ընդունեցաւ Թաղին Աղքատախնամին և եկեղեցւոյ տնուին։

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԻ Միաբանութեան օրինաւոր մասը մասնաւոր նամակով մը խնդրած է Տ. Գէորգ եպս. Երէցեանէ որպէս զի Ռումանիոյ հոգեւոր հովիւի պաշտօնը չընդունի և չլքելով Միաբանութիւնը, Երուսաղէմ գայ։ Այս խնդրանքին պատճառը այն է որ կարեւոր կարգադրութիւններ պիտի ըլլան մօտերս վանքին մէջ, որոնցմէ մին է Պատ. Փոխանորդի ընտրութիւնը։ Միաբանութեան մէջ Մամբրէ եպիսկոպոսէն զատ ուրիշ եպիսկոպոս չկայ։ Միւս կողմէ օրէնքը կը պահանջէ որ երիցագոյն եպիսկոպոսը պատրիարքական փոխանորդ ընտրուի։ Եթէ Մամբրէ եպիսկոպոս չընդունի այդ պաշտօնը ինչ որ հաւանական է, միակ ընտրելին կը մնայ Գէորգ եպ. Երէցեանը։ Արդէն Միաբանները Գալոյ Պատրիարքարանին ալ դիմում ըրած են, որպէս զի Գէորգ եպս. Ռումանիա չի ղրկուի, քանի որ Երուսաղէմի վանքին մէջ պաշտօնավարող Մաղաքիա եպս. մնալու չէ այլ պարզ հիւր մը։ Միաբանութեան նոյն մասը կը խնդրէ Գէորգ եպս.է որպէս զի մինչեւ իր վերադարձը Գալոյ մէջ իրենց շահերը պաշտպանէ։

ԱԻՍՏՐԻՈՅ դեսպանին կողմէ, դեսպանատան Դ. Թարգման Մ. Գիլինգքի, շաբաթ օր Պատրիարքարան երթալով, Մ. Պատրիարք Հօր յանձնեց հանգուցեալ Մաճառ ազնուական Բակոցի իշխանին մեծադիր իշխանական պատկերը՝ որ յատկապէս Բէյքթէյն ղրկուած է, յանձնուելու համար Նիկոմիդիոյ առաջնորդ Տ. Սահակեանց Սրբազանին որպէս զի առաջնորդարանին պատէն կախուի։ Ինչպէս յայտնի է հանգուցեալ Մաճառ իշխանին ասկերքը Նիկոմիդիոյ գերեզմանատունէն հանուած և յանձնուած էր Մաճառ պատուիրակութեան, որ Բակոցի իշխանին ոսկորները Բէյքթ փոխադրելու համար Նիկոմիդիա և Ռուսաթ գացած էր։

ԳՐԻԳՈՐԻՍ ՎՐԴ. ՊԱԼԱԳԵԱՆ Ս. Պատրիարք Հօր անօրինութեամբ, Պատրիարքարանի անձնական դիւանի քարտուղարութեան կոչուած է, ինչպէս նաեւ քարոզիչ կարգուած է Գուզկունճուգի եկեղեցիին։

ԱՄԱՍԻՈՅ Եառն Ժողովը և վարչութիւնը տեսնելով առաջնորդ. տեղապահ Տ. Սահակ վրդ.ի կայս. Գէրքը, խնդացած է աշակցիլ նորընտիր տեղապահին, կրթ. և եկեղեցական ձեռնարկները արդիւնաւորելու համար։ Իսկ Սահակ վրդ. ընդունելով իր պաշտօնը հաստատ կայս. Գէրքը ներկայացուցած է Վեսմ. կուսակալին և Միւթէսարրիֆին և սկսած է ներկայ գանուիլ Իսարէի ժողովներուն։ Դատաւոր. Ժողովին մէջ ալ կարգացուած է Պատրիարքական կոնդակը։

ՀԱՅ-ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ Կ. Պատրիարքական տեղապահ Տ. Սահակ եպ. Հաճեանի անուան ոտին առթիւ, շաբաթ օր, Ն. Սրբազնութիւն ընդունեց եկեղեցական և աշխարհական դասուն շնորհաւորութիւնները։ Այս առթիւ ընդունելութիւն մը եղաւ Պատրիարքարանին մէջ։ Բազմաթիւ հեռագիրներ և շնորհաւորական նամակներ հասան դատաւորներէն։

՝. Ս. Պատրիարք Հօր կողմէ Տ. Վահան Ծ. վրդ. Յակոբեան այցելելով Տ. Սահակ Ա. եպիսկ. ի շնորհաւորեց անուան տօնախմբութիւնը:

ԲԵՐԱՑԻ քահանաներէն Գէորգ Անդրանիկեան շաբաթ առաւ յանկարծամահ եղաւ: Ուրբաթ օր պատարագած էր Ս. Յարութիւն եկեղեցիին մէջ և շաբաթ օր ժամերգ ըլլալով եկեղեցի կուգայ և աղջիներ փոխանակելէ վերջ, սիրտերիւն մը կը զգայէ բերանէն կ'սկսի փրփուր տալ: Բժիշկ կը կանչուի, բայց ապարդիւն: Հանգուցեալը որպէս հիւանդութիւն ունէր, և կաթուածահար եղած էր: Տ. Գէորգ Բերայի ամէնէն հին քահանաներէն էր և 75 տարեկան: Վարած էր Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ լուսարարապետութիւնը: Լաւ երաժիշտ էր, և աշխարհականութեան առեն նուագածուներէն ալ եղած է: Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին վրայ ձեռնադրուած էր 1869ին Տ. Իգնատիոս Արքեպ. Գաքամանէ: Յուղարկաւորութեան և օծման արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երեկ Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ նախագահութեամբ Ս. Պատրիարք Հօր:

Տիկ. Թէնուշ Նալբան (Ակնեցի) Ֆերիդիւղի եկեղեցիին Թանկագին գործ մը նուիրած է, իր որդւոյն ծննդեան տարեդարձին:

ՏՓԼԻՍԻ Հալաբարի քաղաքատեղին մէջ մեծ հանդէսով բացուած է Մանթաշեան Առեւտրական Ուսումնարանը: Հանդէսին ներկայ գտնուած են Գ. Ա. Մանթաշեանի կոչմէ կարգուած Հոգաբարձութեան անդամները, վերատեսուչ Մ. Ֆիշէր, եւն.: Հոգաբարձութեան տարեկան Գ. Տիգրանեանց ուսանողներուն ուղղուած ճառով մը կեանքի մէջ յաջողելու իրենց էական պայման հաշակեց դիտութիւնն և ուղղամտութիւնը: Այս երկուքէն դուրս ճշմարիտ յաջողութիւն չկայ, բաւ, և մաղթեց որ բոլոր աշակերտք լիուլի օժտուած ըլան այս երկու ամենասնոտրաժեշտ ձիրքերով: Վերատեսուչը շնորհաւորեց Գ. Մանթաշեանը և հոգաբարձութիւնը ամէն կերպով քաջալերմամբ այսպիսի ուսումնարան մը հիմնելուն համար որ մեծապէս պիտի օգտուի նոր սերունդին առեւտրական ու գործնական կրթութեան: Մանրայ նաև թէ ի պատիւ բացման հանդէսին, վճռաբեկ աշակերտները ստացած կացուցած են առաջին կիսամեակի դպրոցական թաշակէն:

ՄԱԼԱԹԻՈՅ առաջնորդը կը գրէ Պատրիարքարան թէ երկաշարտի ցընցումները 45 օր թեթեւակի շարունակուելով, այժմ վերջացած են բոլորովին և բացօթեայ բնակած ժողովուրդը իր տեղը քաշուած է, ասատիկ ցուրտն պատճառաւ: Ընդամենը 16 ընտանիք բնակարանէ զուրկ մնացած են. քաղաքին և շրջակայից մէջ ազգ. հաստատութիւններու չէնքերը անվնաս մնացած են, բացի Հիւսնիմանուրի եկեղեցիէն, որ բոլորովին փլած ըլլալով, ժամերգութիւնները տան մը մէջ կը կատարուին: Պաշտօնական տեղեկութիւններ կ'իմացուի թէ շրջակայ գիւղերուն մէջ 120 անձի կորուստ կայ. նաև նիւթական վնասներ:

Հ. ԱԼԻՇԱՆ ՎՐԴ. ՍԻՐՈՒՆԵԱՆԻ Մեկնութիւն Ս. Գրոց անուն աշխատութեան առաջին մասին վրայ խօսած էինք արդէն, որ կը պարունակէր Մատթէոյ Աւետարանին մեկնութիւնը: Այժմ մամուլի տակ է նաև Մարկոսի, Ղուկասու և Յովհաննու մեկնութիւնները, որոնք մօտերս հրատարակ կ'ելլեն: Գնահատելի է վարդապետին այս աշխատութիւնը, որ եթէ պահանջուած քաջալերութիւնը գտնէ հանրութենէն, բնականաբար նոր գրքեր մը պիտի ըլլայ հեղինակին աւելի մեծ աշխատութիւններու ձեռնարկելու:

«ԱՒԵՏԱՐԵՐ»ի մէջ հետեւեալը կը կարդանք.—Աֆիոն Կարահիսարէ կը գրեն մեզի թէ, երբ տեղւոյն Աւետ. ժողովուրդը երկրպագութեան համար ազօթատեղիին մէջ հաւաքուած էր, քանի մը Բրիստոնէի զուտկներ դրսի գուռը չուռնով ամուր կապած ու հեռացած են: Եթէ աղայք ինքնիրենցմէ ըրած են այդ բանը, աղայութիւն է լոկ և կարեւորութիւն չունի: Սակայն եթէ իրենց ազգականներուն կողմէ դրդուած էին, նախատական արարք կը համարուի այս, վասն զի երկրպագութիւնը սուրբ է: Գիտութեամբ ու քաջալերականութեամբ յառաջդիմ և լուսաւոր դարուս մէջ ազգ բան է ազգային այդպիսի արարքներ տեսնել մեր Բրիստոնայ ժողովուրդներուն մէջ, հանրակրօնական ազատութեան կայս. բազմադիմի շնորհներուն և թոյլատրութիւններուն: Որովհետև Վեհ. Սուլթանին փափաքը և միանգամայն Աւետարանին նախնական պահանջումներէն մին սա է որ մենք իրարու կրօնական գաղափարներուն հանդէպ թոյլատու ըլլանք և իրարու հետ քաղցրութեամբ ու սիրով վարուինք. ամէնուս նուիրական պարտականութիւնն է աշխատիլ որ սէրը աւելնայ մեր ժողովուրդներուն մէջև.

ՅԱՒՕՐ կ'իմանանք թէ հայագէտ Տիմոթիոս Զօլագիսէ էֆ.ի աչքերը վնասուած ըլլալով, Տօքթ. Լամբերանի բժշկական խնամքներուն դիմած է: Տօքթէօրը Զոլաքիսէ էֆ.ի աչքերուն վրայ գործողութիւն մը կատարած է անձնուիրաբար, նկատի առնելով Զոլագիսէ էֆ.ի Հայ գրականութեան մատուցած ծառայութիւնները: Արագ ապաքինում կը մաղթենք ծերունի հայագէտին:

ԳԱՏՐԳԻՒՂի Մխիթարեան վարժարանին մէջ երէկ օրուան հանդէս մը տեղի ունեցաւ վարժարանին աղջատուսանողներուն ի նպաստ: Ժամը 7ին բացուեցաւ հանդէսը: Նուագախումբը ընտիր կատարներ նուագեց և մէջընդմէջ, վարժարանին ուսանողներէն Դարպասեան, Հասիկեան, Բուրպեան, Թօփալեան, Սավաեան, Կիւրճեան և Յուսիկեան, դաշնակի կամ ջութակի վրայ նուագեցին, և կամ երգեցին երաժշտական կատարներ: Ներկայացուեցաւ հայերէն լեզուով առամ մը երեք արար, և Ֆրանսերէն վոտվիլ մը, ուր Մխիթարեան տաները իրենց արուեստագէտի ճարտարութիւնը ցոյց տուին: Պ. Փափազեան արտասանեց «Իմ առաջին օրկառս» մենախօսութիւնը: Հանդէսին եռաք, Մխիթարեան Հայրերը հիւրասիրութիւններ կատարեցին: Այս օրուան երեկոյթը բաւական կլորիկ հասոյթ մը թողուց աղջատ ուսանողներուն:

ՊԱԼԱԹՈՒ Թաղ. Խորհուրդը շնորհակալութեամբ կը ծանուցանէ թէ Ս. Մինդէան տնին առթիւ աղջատ ընտանեաց համար հեռեւեալ նուէրները եղած են.—Օր. Մագթաղինէ Գարաեան՝ 162, Վարդան Ամէնեան՝ 120, Հայկազէր Արիկեան՝ 50, Աստուածատուր Գուլտասլեան՝ 40, Սահակ Թելեան՝ 40, Մարտիկ Սարգիսեան՝ 40, Աւետիս Թիւֆէնկեան՝ 25, Գրիգոր Զօրյեան, Կարապետ Մրրիճանեան, Ազատան Գարամանեան, Խաչիկ Զընտանեան, Օնան Կոկոնեան, Նաչիա Տիգրանեան, Տօք. Յակոբ Բէվհանեան, Մանուկ Ադամեան, Նիկողոս Ոսկիան եղբարք Ոսկանեան, Պետրոս Գալաֆեան, Սիմոն Գազանճեան, Սամիկ Պարսիզպանեան, Համբարձում Բիւլիկեան, Յարութիւն Ճաֆճաֆեան, Միքայէլ՝ Սահակ՝ եղբարք Արիկեան, Արշակ Խլուսավերեան, Պալի Թահթապուլեան, Մելիքտար, Տիկ. Մէօրիւպէ Գարամանեան քահանայ դրուշ:

ՉԱՓՐԱՍՏ ԷՖԷՆՏԻ

Քանիցս գրած էինք վաղեմի Հայ արուեստագէտի մը՝ կապակերգակ Զափրաստ էֆէնտիի նիւթական թշուառ կացութիւնը: Խեղճը ինք հիւանդ և անկարող, երկու զաւակները նոյնպէս հիւանդ, զուրկ ապրուստի ո եւ է միջոցէ, կը տառապին նիւթապէս եւ ֆիզիքապէս: Արուեստը եւ արուեստագէտը յարգողներ, քաջալերեցէք որ իրենց նիւթական օգնութիւնը չեն ղրկեր օմ. Թաներբաշմին այս վաղեմի աշխատաւորին, որ այսօր հանրային գթութեան դիմելու դժբաղդութեան մէջ կը գտնուի: Բարեսէրներ կրնան իրենց նուէրը ղրկել կամ Խմբագրատունս, եւ կամ ուղղակի իր հասցէին, Սկիւտար:

ԽԱՂԱՅԻՊՈՂԸ

Մինչև հիմա այս բառը կը գործածէինք առանց դրանապէս տեսած ըլլալու թէ՝ ի՞նչ է խաչագողութիւնը:

Առջի օր հնմարիտ խաչագող մը տեսնուեցաւ մայրաքաղաքիս եկեղեցիներէն մէկուն մէջ: Քահանայ մը իր ծունկերեն մէկը պառկելու համար եկած էր նոյն եկեղեցին, ուր ըստ սովորութեան խաչ մը տրուած էր ձեռքը, ասրոզութիւնը կատարելու համար: Պառկէն ետք երբ եկեղեցական հագուստներն ու իրերը կը հեղուբէր լուսարարը, զարմանքով կը տեսնայ որ խաչը չկայ իր տեղը: Անմիջապէս պըտակդիր քահանային քով կը վազէ, որ մեկնելու պատրաստ փութկոտութեամբ մը, չուզեր պատասխանել,

—Ի՞նչ եղաւ խաչը տէր հայր կը հարցնէ լուսարարը. հիմայ ձեր ձեռքն էր:

—Չեմ գիտեր օրհնած, կը պատասխանէ քահանան շարունակելով իր ճամապարհը:

Լուսարարը նկատելով որ խաչը պիտի երթայ եւ ինք պատասխանատու պիտի ըլլայ, ժամկոչին օգնութեամբ կը կեցնէ քահանան, ուրուն գրպանին մէջ կը կատարուի... «Դիւա Խաչին»:

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Մանօթ վաճառական և Կայս. Պալատին հայթայթիչներէն Մհա. Պաղատար էֆ. Տէյիրմէնճեանի Բանկոլթի, Պէյօլիւ Տէրէ հատէօրի բնակարանին մէջ երէկ տեղի ունեցաւ նշանախօսութիւնը իր աղջկան Օր. Վենուշի, վաճառական Սարգիս էֆ. Սատպոլլուեանի հետ: Ներկայ էին երկու կողմի ազգականներ և բարեկամներ ուր կը նշմարուէին. Վսեմ. Զենոպ պէյ Մէրամէթեան, Վսեմ. Մկրտիչ էֆ. Հէքիմեան, Տէր և Տիկին Բարսեղ Սատմպոլլուեան, Օր. Սատմպոլլուեան, Տէր և Տիկին Համբարձում Սատմպոլլուեան Տէր և Տիկ. Կարապետ Եավրուեան և զաւակունք Արշակ, էֆ. Սատմպոլլուեան Տէր և Տիկին Պենոն Տէյիրմէնճեան, Տէր և Տիկին Յովսէփ Կ. Տէյիրմէնճեան, Տէր և Տիկին Յովսէփ Պ. Տէյիրմէնճեան, Տէր և Տիկին Մկրտիչ Ալէքճեան, Տէր և Տիկին Վարդան Ամինեան, Այրի Տիկին Ագապի Եուզլեսէրեան, Հաճի Կարապետ էֆ. Բազումեան, Տէր և Տիկ. Կարապետ Ֆրէնկեան, Տէր և Տիկին Աշոտ Ֆրէնկեան, Տէր և Տիկին Յակոբ Մարտիկեան, Օր. Էլպիս Ալէքճեան, Տէր և Տիկին Աբրահամ Արզուեան եւն. Օր. Վեհանոյշ Տէյիրմէնճեան իգական տեսակ պատիւ բերող կրթեալ, ուսեալ և առնտիկնի մը բոլոր բարեմասնութիւններովը օժտեալ օրիորդ մըն է. իսկ Սարգիս էֆ. Սատմպոլլուեան, հրապարակին վրայ իր գործունէութեամբ և ուղղամտութեամբ ամէնուն համակրութիւնը շահած է, որոնք ապագայ ընտանեկան երջանիկ բոյն մը կազմելու ամէն յոյսերը կը ներշնչեն: Ներկաներուն վայելուչ ընդունելութիւն մը եղաւ և ճոխ պիւֆէ մը տրամադրելի էր:

ՄԱՆԶՈՒՄԷԻ ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԵԱՆՑ ԲԱԺԻՆԸ

Երէկ, Բերայի Հայ-Հոսմէական Ս. Երրորդութիւն եկեղեցիին մէջ տեղի ունեցաւ մկրտութեան հանդէսը Տիար Էտուարդ Հիսարի զաւկին, կնքահայրութեամբ Հայ-Հոսմէական հատրաստութեան ծանօթ անձերէն Գէորգ էֆ. Տիրացուեանի: Կը նախագահէր Գազիրիկեան Պօղոս Գերազոյծառ, շրջապատուած քաղաքաթիւ քահանաներէ: Եկեղեցին չքեղապէս լուսազարդուած և զարդարուած էր գաղթերով: Նորածինը կոչուեցաւ կնքահայրին հօրը անուամբ՝ ՖՐԱՆՍՈՒԱ. ԱԼԷՔՍԱՆԴՐ:

ՆԵՐՔԻՆ

ՊԱՇՏՕՆ. — Պետական Խորհուրդին անդամ կարգուեցաւ Այրարի կուսակալ Բեսամիլ փաշայի որդին Մահմուտ Նէթիմ պէյ:

՝. Հալէպի նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ Էնկիւրիի կեդրոնական նախադատ ատեանին Հուգուզի ճիւղին նախագահ Էօմէր Եէմնի էֆէնտի, իսկ Հալէպի կեդր. նախադատ ատեանին ընդհանուր դատախազի օգնական կարգուեցաւ Սիւրիոյ կեդր. նախադատ ատեանին ընդհ. դատախազի օգնականութենէն հրաժարեալ Համէտ պէյ:

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ. — Ա. Օսմանիյէ պատուանշան արուեցաւ կայս. մասնաւոր թիկնապահներէն գնդապետ Թաւլէթ պէյի, իսկ Ս. Մէճիտիյէ տեղակալ Թարիգ պէյի:

՝. Բ. Շէֆգատ արուեցաւ Պրուսայի կուսակալին մեծ աղջկան Միւնիրէ հանըմի, և Դ. Շէֆգատ Հանը. Պարաքի վարչութեան երկաթուղիներու դիւանին անօրէն Մ. Լէնալէրի աղջկան՝ Օր. Վիլմայի:

ԱՍՏԻՃԱՆ. — Մուրէմլիղի ասպիճանին բարձրացաւ կայս. Պալատին ուսուցիչներէն և միսի գնման յանձնաժողովին անդամներէն Մէհմէտ Իզզէթ պէյ:

ԵՂՄԻՆԻ ԱՍՊԱՏԱԿՆԵՐԸ.—Սապահ հետեւեալը կ'արտասպէ Թայմզէն.— «Եէմէնի զինուորական ընդհանուր զօրութեանց հրամատար Միւշիր Թէյզի փաշա, շնորհիւ Վեհ. Սուլթանին, բոլորովին նուաճեց նոյն տեղը երեւան ելած ապատատները և ապա Սանաա վերադարձաւ»:

ՍԷՑՑՈՒԼԱՀ ՓԱՇԱ. — Թայմզ Սէյֆուլլահ փաշայի՝ Եանեալի կուսակալ անուանուիլը ծանուցանելու առթիւ, մեծապէս կը գովէ անոր զինուորական կարողութիւնը և ձեռնհասութիւնը: Սէյֆուլլահ փաշա երկուշաբթի օր Սելանիկ ժամանեց ուր քանի մը օր մնալէ ետք պիտի մեկնի իր պաշտօնատեղին:

ՄԱԽՍՈՒՍԷՆ. — Իսարէի Մախսուսէի վարչութիւնը և շրջանակրու վիճակը բարւոքելու համար կազմուած յանձնաժողովին վրայ աւելցուցան նոր անդամներ: Յանձնաժողովը ընդունեց Մախսուսէի շրջանակրուն նորոգութեան ծրագիրը և որոշեց աշխատութեանց ձեռնարկել և երեք ապատներու պաշտօն յանձնեց նորոգութեանց վրայ մշտնջենաւոր հսկել: Մեհմէտ, Բարիզ և Պեկնկաի շրջանակրները աւագան մտցուեցան, որոնք մաքրուելով ու նորոգուելով դուրս պիտի հանուին, և անոնց տեղ միւս նորոգութեան կարօտ շրջանակրերը աւագան պիտի մտնեն կարգաւ: Կղզիներու և Գաղբդիւղի շրջանակրերուն նորոգութեան մեծ հոգ պիտի տարուի: Յանձնաժողովը, նկատելով նաև որ Կղզի և Գաղբդիւղ երթեւեկողներէ շատեր կէս վարձքով շրջանակ կը մտնեն, ինչ որ կը վնասէ վարչութեան հասոյթին, որոշեց որ ասկէց ետք միջոցներ ձեռք առնուին, առանց ամսական երթեւեկները արգիլելու համար:

ԽՈՒՎԱՐԱՐ ԵՒ ՓԱԽՍՏԱԿԱՆ. — Պոլսոյ եղեռնադատ ատեանը ձերբակալման հրամանագիր մը հրատարակեց Էհէմմ Բէյի դէմ, որ Ֆիլիպէ փախչելով, յեղափոխական հրատարակութիւններ ըրած էր:

՝. Նոյնպէս ձերբակալման հրամանագիր մը հրատարակուեցաւ Սամաթիա, Սուլու-Մանաստիր, Մուխթարին տան դէմ Ահմէտ էֆ.ի կալուածներէն մէկուն մէջ բնակող, 24 տարու մինչեւ ասկ, սովորական ճակատով ու բերնով, կապոյտ աչքի, խարտիշագոյն մազերով հովանոցավաճառ կարապետ կամ Կարպիս Գաղբիէլեանի դէմ, որ իբր խռովարար ամբաստանուած է:

ՊԷՐԼԻՆի օմ. դեսպանատան խորհրդական Իհսան պէյ շաբաթ օր իր պաշտօնատեղին մեկնեցաւ:

«ՇԻՐՔԷԹի ԽԱՑՐԻԷի ՀԱՄԻՏԻՐՃԷ» նոր ընկերութեան համար, որ Սելանիկի ծովածոցին մէջ շրջանաւ պիտի բանեցնէ, հինգ շրջանաւ յանձնարարուեցաւ:

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ ՐՈՒՄԷԼԻԻ ՄԷՋ. — Քօսթաքի անուն յոյն մը, որ Մանասթիր Խորբէլիի գիւղին մէջ Տիմիթրիի ասուը հրաւառ նիւթեր պահած էր, ձերբակալուեցաւ և յանձնուեցաւ դատական իշխանութեանց:

՝. Սելանիկի Զուլֆալար ազարակին մէջ երբ խուզարկութիւն կը կատարուէր, ձերբակալուեցաւ Բէքիրէ Անասի հրամատարութեամբ 13 հոգինոց ուազակախումբ մը:

՝. Սկիւպի երեւելիներէն Մէմուտ պէյի Քէչեան՝ Ատէմ, փոյտ կարելու համար 13 պուլկարներու հետ երբ Պալքան կ'երթային, շուտի խնդրէ մը ծագած հակառակութեան առթիւ երկու հոգի, Թրայքօ և Սթօյքի, կացինի հարուածներով չարաչար ոստանեցին Ատէմը և դիակը միւսներուն օգնութեամբ տարին Կրատէշքի լերան գագաթի այրը պահեցին: Բայց խնդիրը երեւան ելաւ և բացի մէկ հաւէն, միւսները ամէնքն ալ ձերբակալուեցան:

ՕՈՅՆ ՀԱՍԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ. — Հանգուցեալ Սիսեսօղլուի կամքը Պատրիարքարանի կողմէ վաւերացուելու համար որոշուեցաւ 1000 ասկի ծախք առնել:

ԵԳԻՊՏՈՍ.— Եգիպտոսի մաքսային վերատեսչութեան պաշտօնական վիճակագրութեան համաձայն, 1905 տարուան մէջ Եգիպտոս ներածուած են 21 միլիոն 564,076 եգիպտական ասկի ապրանք, այսինքն 1904ին վրայ 1 միլիոն ինքսունը չորս հազար 488 ասկի աւելի: Անգլիա Եգիպտոսի վաճառականութեան մասնակցած 7,149,428 ասկիի ներածումով, իսկ 10 միլիոն 638 հազար ութսունը վեց ասկիի արտածումով: Անմիջապէս հետը կու գայ Ֆրանսա՝ 2,322,257 ասկի ներածումով: Եգիպտական ասկին կ'արժէ 25 ֆրանք 91 սանթիմ:

ԻԶՄԻՐի ՄԱՔՍԱՏՈՒՆԸ.— Մաքսային քննիչ մարմին նախագահ Ազիզ պէյ, որ Իզմիրի մաքսատան գործառնութիւնները բարեւորելու համար հոն գացած էր, յանձնաժողով մը կազմեց, որուն կը մասնակցին նաեւ Աւեւտրական սենեակին կողմէ անդամներէն Յակոբ Պալըքճեան և Խրիմեանի Աթանասիւս էֆէնտիները: Յանձնաժողովը, վերջնական որոշում մը տալէ առաջ, պիտի լսէ նաեւ տեղւոյն երեւելի վաճառականներէն ոմանց կարծիքը, մաքսային բարեկարգութեան մասին:

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՉԵՂԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՑ.—Սրուէի (Հալէպ) նայիպ և նախադատ ատեանին նախագահ Կալիպ, Ա. քարտուղար Մահմատ և ընդհ. դատախազի օգնականի փոխանորդ Անմէտ էֆ.ները դատատեսի ենթարկուեցան օրէնքի հակառակ ընթացքի մէջ գտնուելով:

՝. Արճէլի (Վան) նայիպ և նախադատ ատեանին նախագահ Ապուիրրահմանի Պէղմի էֆէնտի դատատեսի ենթարկուեցաւ, իր պաշտօնը չարաչար գործածած ըլլալով:

ՄՆԱՆԿ.— Աւեւտր. Բ. դատարանը անանկ հռչակեց Պոլիս, Պաղչէ Գարբ., դեղագործ Միլիթիսի Մէղիքի էֆէնտին:

՝. Թիրեանքեան-Մանուկեան անանկութեան համար ատեանս սենեակ կարգուեցան փաստաբան Սամուէլ Անոնթատատի և Օնիկ Ա.ֆէթեան էֆէնտիները:

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՈՃԻՐԸ. — կնոջ մահ կայ. — Շաբաթ օր գրած էինք թէ Շիրքէթի ածուխի մասուներուն մէկ գործատէրը Հասան, ապաննուած գտնուեցաւ Ղալաթիա, թրամուէյի պատուհանի վրայ: Ոճրագործութիւնը խիստ քննութիւն մը բանալով հասատաց թէ, Հասան Արապճամիի կողմերը կը բնակէր և ամուսնացած զուտակներու տէր ըլլալով հանդերձ, տարիէ մը ի վեր Պաթ-Բազար բնակող Բոլիքտինա անուն յոյն կնոջ մը հետ յարաբերութիւն ունէր, և գիշերները յաճախ անոր տունը կ'երթար: Բոլիքտինա հելլենցի Միչօ անուն էրիկ մը ունէր, որ իր տուն կենցաղին համար տարի մը առաջ վատուած էր իր երկիրը: Իսկ կնոջ եղբայրը կոչկակար Սիմօ ու ազգականներէն Պայազիտի կողմը աթոռագործ Նիքօ բուսական տան է որ անոր հետ չէին տեսնուեր: Դեպքին գիշերը երբ Հասան Բոլիքտինայի տունը գացած էր, հոն կուգան նաեւ կնոջ քոյրերը Լուչիքա և Էլենի, այս վերջինին նշանածը դեռնակ Նիքօ և քարտփին վրայ Թէնպէքիի վարչութեան մէջ աշխատող Սալիհան, և ամէնքը մէկ կը սկսին կերուխումի: Քիչ ետք, կուգան նաեւ Բոլիքտինայի եղբայրը Նիքօ և ազգականը Սիմօ և միասին կը զբօսնուն մինչեւ գիշերը ուշ ատեն: Ժամը 5ին Լուչիքա, Էլենի, Սալիհան, Վիրժինի և Նիքօ իրենց տունները կը դառնան, յետոյ դուրս կ'ելլեն Սիմօ և աթոռագործ Նիքօ: Ասկից ետք Հասան ալ կը մեկնի Բոլիքտինայի քովէն իր տունը դառնալու համար, և ճամբան կը պատնուի: Այս կերպով, ապանութեան հեղինակը կը կարծուին Սիմօ և Նիքօ, որոնք կը փնտռուին:

ԽՈՐՀՐԴԱՒՈՐ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.—Գրած էինք այն յուզիչ սրտամը որ գործուած էր անցած կիրակի, Աստարազարի մէջ, տեղւոյն կայարանապետին երիտասարդ կնոջ անձնասպանութեամբ: Այս յուսահատական արարքը խորհրդաւոր էր անոր համար որ այր ու կին շատ սիրով էին իրարու հետ իրենց ամուսնութենէն՝ 7 տարիէ ի վեր, և սիրոյր ընտանեկան յարկ մը կազմած կ'երեւէին: Առտուն այրը ինքն վար դրասենեակ, երբ կինը հանդարտ իր արդուզարդովը զբաղած էր, և երբ քանի մը ժամ ետք վերադարձաւ գրասենեակ դիակին առջև գեղանի մնալին, տարածուած հանդարտութեան անկողնին վրայ, կուրծքը ծակած գնդակէ մը և արիւններու մէջ: Ոչ մէկ անկարգութիւն կար իր շորերը, արդուզարդի իրերը, զգեստները, կահ կարասիքը ամէնքն ալ անփոփոխ, կատարեալ կարգ ու տարգի մէջ էին: Զարմանալի էր նաև օտ պարագան որ հրազէնին պատիւնը չէր լուսած սենեակին անմիջապէս տակը գտնուած գրասենեակէն: Երկու կարճ թուղթի վրայ քանի մը հրաժեշտի տողեր ձգած էր Ցանարէն, որոնք եւ բան մը չէին յայտներ իր չարչարանքի ասրոյ: Ա. հա իր ամուսինին ուղղածը.

«Կեանքիս վերջ տալու անդառնալի «որոշումը տուի: Ոչ ոք կրնայ քեզ «պատասխանատու համարել: Պզտիկ «բան մը կը ձգեմ քեզի, զոր կ'աղա- «չեմ որ յանձնես մօրաքրոջս.

ԲՐԻՍԹԻՆ»

Ահա իր մօրաքրոջ ուղղածը, որ նոյնպէս բան մը չի յայտներ.

«Լաւ համարեցի մի անգամ ընդ- «միշտ վերջ տալ այս կեանքիս որ ին- «ձի համար խիստ ծանր եղած է: Մի «ցաւիր իմ յանկարծական անյայտա- «ցումս լսելով: Արիւնիւն ունեցիր,—

ԲՐԻՍԹԻՆԴ»:

՝. Պալաթցի սրճարար Խրիսթոֆորոյի հարուածով մը անձնասպան ըլլալ փորձեց, որովհետեւ... ապատիկները չէր կրնար գանձել: Այս զգայուն պարտապահանջը հիւանդանոց տարուեցաւ ուր կը դարմանուի:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՀՐԱՊԱՐԱԿ

Կ. ՊՈԼՍՈՅ

(1905 Փետր. 4 Շաբաթ)

ՑՈՐԵՆ

Ներմակ Առաջին օրան	$41\frac{1}{2}$	ֆր.
» երկրորդ »	$40\frac{1}{2}$-41	»
Մախլուտ »	36-38	»
Զաւտարլը »	34	»
Սէրթ առաջին, օրան	$41\frac{1}{2}$	ֆր.
» մէջին տեսակ	$39\frac{1}{2}$-$40\frac{1}{2}$	»

Այսօր ժամանեց 4 վագոն ցորեն Ա. նատոլ:

ԱԼԻՒՐ

Ցեղական քրմա Ա. պարկը	76	ղր.
» » Բ. »	71-72	»

ԹԷՓ

Օրան 20 ֆրան:

ԳԱՐԽ

Քէօսէնէճ 14-$14\frac{1}{4}$ ղր. գրիւ

Մէրսին և Բուսմէլի 13-$13\frac{1}{4}$ ղր. գրիւ:

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՈՒԱՇԻՆԿԹՐԸՆ, 17 Փետրվար.—Ամերիկեան կառավարութիւնը չինական ջուրերը կը դրէէ «Կալվէսթոն» և «Զանթանօթա» յածանաւերը, որով Չինական ծովուն մէջ ամերիկեան նաւատորմիղը պիտի բաղկանայ երեք մեծ մարտանաւերէ և 10 փոքր յածանաւերէ: Բեքինի ամերիկեան դեսպանատան պահակազօրքն ալ աւելցուեցաւ: Թերթ մը կը ծանուցանէ թէ Փետրվար 25ին հրման պիտի եկէ բոլոր օտարականները Չինաստանէն վտարելու:

ԼՈՆՏՈՆ. — Քաղաքական բարձր անձնաւորութիւն մը յայտարարեց թէ Ֆրանսա ու Գերմանիա պիտի համաձայնին, ինչ որ գոհացում պիտի պատճառէ Եւրոպայի, բայց անշուշտ պիտի չգոհացնէ անոնք որ Մարոքը կը ճանչնան և կը յուսան թէ ամէն օր պիտի օգտուի անկէ:

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆԸ

4/18 Փետրվար 1906

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՌՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ Օ.Ո.		102.25
Երէկուան էն բարձր գինը	»	102.25
» էն վար գինը	»	102.20

ՐՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ֆր.		142.—
Երէկուան էն բարձր գինը	»	142.—
» էն վար գինը	»	141.$62\frac{1}{2}$

Շիրքէթը Խայրիէ	Օ. Ո.	36.—
Միխալիի Պանքա		6.—
Սելանիկի »	ֆր.	188.—
Բամբրիալ	Ա. Ո.	10.03
Բարասու Բրէվիլիժիէ	ֆր.	137.—
» Օրանէա	»	116.25
Իզմիրի քարափ	»	595.—
Օսմ. Ապահովագ. Ընկ.	Օ. Ո.	4.25
Թրամվայի բամբէթլիք	»	7.55
» պարտաթուղթ	ֆր.	486.—
Տէրքօյի ջուրի ընկ.	»	293.—
Անատոլ. Երկ. բամբէթ.	Ա. Ո	18.77
Բարափ Կ. Գալաթայ	ֆր.	515.—
Բրէսթի Ծանսթէ Էմբրա. 1886		329.50
» « » 1903		271.50
Թրամվայ		55.—

ՑՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Ցունական փոխառութիւն	ֆր.	264.—
Պանք Նատ. Կրէտ.	»	433.50
» » » Նոր	Օ. Ո.	4.08
Լաւքիսմ	ֆր.	59.|

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ասկին 100 ղ.էն		ղ. ֆր.
Ֆրանսական ասկի		87.20
Անգլիական ասկի		110.—
Բոլ		90.20
Մէճիտիյէ արծաթ		108.03
Ցուպի Թղթադրամ		8.68
Բրիմոց		51.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լանտանի վրայ չէք	ղր.	110.05
Բարիզի » »	ֆր.	22.85
Վիէննայի » »	քուրօն	21.86
Գերլինի » »	մարք	18.63

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Ֆրանսական Ռանթ	3 %	99.82
Օսմ. միաց. գոնս.	4 % բաց	94.45
» » »	գաց	94.45
Բուսմէլիի երկաթուղի	ֆր.	145.50
Բէյթի պարտաթուղթ	»	410.—
Օսմանեան մաքս	»	484.—
Օսմանեան Պանքա	»	633.—
Բրէսթ Լիթնէ	»	1136.—
Բարիզի Պանքա	»	1530.—
Աւստրիական Ռանթ	4%	100.40
Իտալական »	5%	105.30
Ռուսական »	4% 1901	83.15
Սպանիակ. արտ. փոխ.	4%	93.72
Պալկան Բարս Այրն	ֆր.	632.—

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Անգլիական Ռանթ		90.69
Օսմ. Միաց. Գոնս.	բաց.	93.12
» » »	գաց	93.12
Օսմ. Պանքա		15.—
Պալկարական 1892		101.50
Ռուսական 4 % 1888—89		84.50
Ցունական Ռանթ		41.75
Զարթրբի		1.75
Թրամվայ		2.06
Ռանտամէն		6.65
Ճարմանական 4 %		90.37

ՊԵՐԼԻՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Գերմանական 3 %		89.25
Օսմ. Միաց. Գոնս.		93.20
Օսմ. փոխառութիւն 1903		88.80
Բուսմէլիի երկաթուղի		147.10
Ռուսական 4 % 1902		84.20
Անատոլ.Երկթ.Պարտ.	Ա.	103.20
» » »	Բ.	103.—
» » Բաժնեթ.	60 %	131.50

ՎԻԵՆՆԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

Օսմ. Բէյժի		—.—
Բուսմէլիի Երկաթուղի		149.75

ԳՐԻԻԲՍԷԼԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

Օսմ. Միացեալ Գոնս.		92.08
Բուսմէլիի Երկաթուղի		142.50

ՀՐԱՆՏ ԴԱՄԻԱՆՈՍԵԱՆ

ԱՐՇԱԼՈՒՅՍ ԹԵՐԹԹԱԹԵՐԹ

Ղ. Ա. ԳԱՐԵՆԻՆ

ԳԱՅԵՆԻ ԼԱՎԱՐ

Ամսագիր գրականության, գեղարվեստի և հասարակական կյանքի

Գին 8 ռուբլի

Գեղեցկագրությամբ Ա. Ս. Ոսկանյանի

Տպագրված է Ս. Էջմիածնի տպարանում

«Դեռ օրերս ինձ մի հարցում արեցին, թե ինչպես է հնարավոր, որ ես ինձ համար գրեթե անծանոթ մի մարդու հետ ամուսնանամ, մինչև նրա հետ ամուսնանալս ոչ մի անգամ չեմ տեսել նրան, ոչ մի նամակ չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագիր չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագրատոմար չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագրատոմարի հեղինակ չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագրատոմարի հեղինակի հեղինակ չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագրատոմարի հեղինակի հեղինակի հեղինակ չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագրատոմարի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակ չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագրատոմարի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակ չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագրատոմարի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակ չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագրատոմարի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակ չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագրատոմարի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակ չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագրատոմարի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակ չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագրատոմարի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակի հեղինակ չեմ ստացել նրանից, ոչ մի հեռագրատոմարի հեղինակ